

Naročnina

za državo SHS:

za mesec Din 20

za pol leta 120

za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60

v inozemstvu 80

SLOVENEK

5 tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“**Cene inseratov:**

Enostolpna petilna vrsta
mali oglasi po Din 1'50 in
Din 2'—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2'50,
veliki po Din 3'— in 4'—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenredno
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopis
se ne vračajo; neuradna pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Ob Prešernu.

Ob 125 letnici Franceta Prešerna se je ka-
kor v nenadni žarki luči razgalila pred nami
vsaj pretresljiva bednost naše liberalne inte-
ligence. Ta uboga inteligenca, ki jo je pod
tujim jarmom ogrevala in dvigala vsaj še na-
redna misel, je v narodni državi odvrгла še
ta edini ideal in postala trop izkoreninjenec,
ki pozna le še eno idejo, ki v resnici ni no-
bena ideja, marveč zastarel predsodek, plitko
nerazumevanje: klerikalizem in borba proti
njemu.

Ne vemo, v koliko ta slovenska intelligen-
ca ravna v dobri veri, to je iz protikatoliškega,
liberalnega prepričanja, v koliko pa zgolj iz
skrbi za svoj politični in gmojni obstoj. Dej-
stvo je to, da se je v imenu ali pod pretno
antiklerikalizma popolnoma ločila od sloven-
skega naroda in je sedaj vse njeno prizadeva-
nje v tem, da služi tistim, ki jim je sloven-
ski katoliški narod na poti in bi ga zato radi
tim preje pokopali. Ta inteligenca oznanja,
da slovenski narod kot tak nima več pravice
do življenja; slovenski jezik se mora zatreči,
zatreči vse, karkoli nosi slovensko narodno
obleležje. Slovenci morajo v narodni državi
enostavno izginiti. Zakaj? Pretvezno zato, ker
jih je malo — kakor bi bila narodna duša,
narodna kultura količina in ne kakovost; —
dejansko pa zato, ker so Slovenci katoliški,
in to ne samo po imenu, ampak tudi v resnici.

Da tej inteligenci Prešeren ne more ni-
česar več pomeniti, da ji je spomin nanj celo
neljub, je le preveč umljivo. In res jo je spra-
vila njegova 125 letnica v neprijetno zadrego.
Da je bilo zgolj od nje odvisno, bi bila ob tem
jubileju enostavno molčala. Ker so pa izpre-
govorili drugi, je morala nekaj reči tudi ona.
In tako je »Jutro« v rubriki »Naši kraji in
ljudje«, v kateri na široko slavi vse mogoče
junake dneva, ki večinoma niso slovenski
ljudje — prineslo dve sliki in par vrstic o
Prešernu. »Narode« pa mu je posodil uvodnik,
ki je pravo zrcalo žilostnega razkola in raz-
pada v duši slovenske inteligence. Kakšna
razlika med lepim zanosom te inteligence o
priliki Prešernove 100 letnice pred 25 leti in
dandanašnjim, ko nekdanje Jurčičevo in Tav-
čarjevo glasilo v lastni hiši služi pogubi slo-
venstva!

Prešerna zmaličiti ni mogoče; to je zna-
menje, ki sega v nebo. Vendar je treba ob
njem in še prav posebno ob njem izpodbijati
slovenstvo. Kočljiva stvar! »Narode« jo je rešil
tako, kakor je mogel. Po njegovem je Pre-
šeren govoril le s sodnikom in je reševal
vprašanje jezika samo za tedanji čas. V to-
dočnost se ni vtičal, ni reševal problemov, ki
jih je poznejša zgodovina nastavila potomcem.
Svojih poezij ni pisal zato, da bi se njegovi
potomci prepirali o vprašanju razvoja sloven-
skega jezika. To se pravi Prešeren je pisal
svoje poezije zgolj za svoje sodobnike in mu
ni bilo na tem, če jih bodo njihovi potomci
še razumeli ali ne, če bodo še govorili jezik
v katerem jih je napisal in iz katerega so
vsledili kakor evvelica iz svojega sena.

»Narode« bi na drugi strani rad dal Pre-
šernu, kar je njegovega — bodisi iz prepri-
čanja, bodisi, da prikriva svoj klavni položaj
ob vseh prilikah in dejstvih, ki pričajo za
slovenstvo. Pravi, da se Prešeren v šolah in
izven njih preveč zanemarljivo in pozablja in
ključ: »Nazaj k Prešernovi poeziji!« Teda
kako nazaj, če je pa vse tisto, kar je razdilo
Prešernove poezije in našlo v njih izrada,
pristno slovensko, a slovenstvo ne velja več,
slovenstvo je zločin in sramota, je separati-
zem in vele-dalja? Kako naj se danes v šo-
lah neguje Prešeren, ko se slovenščina čim
dalje bolj prikraduje? Danes, ko vsak učitelj
ve, da noben vabec ne bo začel, če se bo
pokazalo, da znanje slovenščine pri mladini
pada? Danes, ko naši slovenski dijakci nosijo
v žepih izkaznice v srbohrvatskem jeziku in
v cirilici.

Zades — nazaj k Prešernu, k njegovim
narodnim in etničnim idealom! Za liberalno
inteligenco pa ta poziv gotovo nič ne pomeni.
Prerod našega naroda v slovenskem duhu se
vrši mimo nje in proti nji in pomeni zanjo
duševno smrt. Prešernovi ideali zmagujejo,
slovensko lažnaprednjaštvo pa je živ mrlič.

Dne 8. decembra**DIJAŠKI KOMERZ v Unioinu!****Skupščinske seje zopet odgođene.****VLADA BREZ MATERIJALA ZA SKUPŠČINO. — DR. NINČIČ ZOPET NA POVRŠJU. — ZAKULISNA BORBA PAŠIČA.**

Belgrad, 3. dec. (Izv.) Današnja skup-
ščinska seja je bila zelo kratka. Na dnevnem
redu je bila samo volitev odbora za proučava-
nje zakonskega predloga o trgovinski pogodbi
med Jugoslavijo in Avstrijo.

Pred dnevnim redom je fin. minister
kratko odgovoril na vprašanje posl. Agatono-
vića (Dav. dem.). Nato pa se je vršila volitev.
V odbor je izvoljenih 10 radikalov, 4 radičev-
ci, 4 demokrati (Davidovičevi), 2 člana Jugosl.
kluba in 2 sam. demokrata.

Po volitvi tega odbora je skupščina izvo-
lila odbor za zavarovanje vojske in morna-
rice.

Nato je bila seja zaključena in prihodnja
sklicana za četrtek, 10. decembra dopoldne.
Dnevni red je sledeči: Razprava o poročilu
imunitetnega odbora. Razprava odbora za
prošnje in pritožbe. Razprava o poročilu za
proučavanje o uredbi svetovne poštne konven-
cije. Razprava o poročilu anketnega odbora za
preiskavo slučaja bivšega ministra za pravo-
sodje Lukinića.

Belgrad, 3. dec. (Izv.) Narodno skupščino
so zopet poslali na počitnice do prihodnjega
četrтка. Vlada nima pripravljenega prav-
nobenega materiala za delo. To je tem bolj
čudno, ker je vladna večina tako močna, ka-
kor dosedaj še nikdar ni bila, odkar imamo
ustavo. Glavni razlog za nedelavnost vlade
leži v osebi ministrskega predsednika Pašića.
Pašić je prestar, da bi obvladal obsežen
delokrog, ki ga postavlja javno življenje s
svojimi zahtevami. Njemu manjka iniciativa,
pa tudi sposobnost za hitro odločevanje v
predloženih vprašanjih. Na ta način vladni
aparati ne more naprej. Z njim vred zastaja
delavnost v parlamentu.

Stjepan Radić ni prinesel v vlado delav-

nosti in ne konkretnih predlogov, nego je s
svojo neizmerno zgovornostjo samo komplici-
ral političen in parlamentarni položaj. Zato
se trenutno nahajamo v obupnem političnem
položaju. Mnogi iščejo izhoda s sposobnejšo
osebo. Se vedno se imenuje zunanji minister
Ninčić kot mož bodočnosti. Mnogo pozornosti
je vzbudilo, da je na dan prvega decembra
pri obhodu narodnih društev mimo dvora bil
dr. Ninčić od vlade edini v kraljevi družbi, ki
je sprejemal poklonitve mimoidočih društev
in ljudskih mas. Po mnenju dr. Ninčičevih
prijateljev ne bi dr. Ninčić ustvarjal nove
vladne večine, ampak bi držal dosedanje
vladno koalicijo radikalov in radičevcev.

Pašić ve za nevarnost, ki mu preti. Zato
dela s prijatelji z vsemi silami na to, da
ostane gospodar položaja in da odbrži v ra-
dikalni stranki svoj vpliv, da tira vlado do
volitev, ki jih naj bi vodila homogena ra-
dikalna vlada. Ta zakulisna borba nikakor
ni na korist parlamentarnemu delovanju.

Belgrad, 3. dec. (Izv.) Z ozirom na zopet-
no prekinjenje sej narodne skupščine je večina
poslancev danes odpotovala v svoja okrožja.
Vrnili se bodo šele 10. t. m. Priprati je treba,
da odlaganje skupščinskih sej zelo neugodno
vpliva ne samo na parlamentarne kroge, am-
pa tudi na javnost. Nepristano odlaganje sej
v času, ko čaka narodno skupščino težka na-
loga, v času, ko je toliko perečih vprašanj ne-
rešenih, mora izzvati nezadovoljstvo tudi v ši-
rokih krogih javnosti. Javnost je pričakovala
od nove vlade, če drugače vsaj uspešnega
delovanja v parlamentu. Ojačanje ogorčenja nad
vladno večino, ki se vsesplošno baha z dvetre-
tjinsko večino, v skupščini pa prav ničesar ne
dela, splošno.

Vlada v boju z episkopatom.

Belgrad, 3. dec. (Izv.) Vsi današnji bel-
grajski listi obširno poročajo o današnji kon-
ferenci izvršilnega odbora jugoslovanskega
episkopata v Mariboru. Ne samo javnost, tem-
več tudi politični krogi pripisujejo temu po-
kretu jugoslovanskih škofov največji značaj.
Resni politični krogi odločno svarijo vlado,
da naj ne nadaljuje kulturnega boja proti ka-
toliški cerkvi, ker smatrajo to borbo za mnogo
bolj nevarno, kakor vsako drugo plemensko
borbo. Z zanimanjem se pričakuje rezultat
konferenc. Z ozirom na nastop škofov je sma-

tral minister za vere Miša Trifunović za po-
trebno, da izjavi, da ni res, da je bežal pred
sestankom s katoliškimi škofi. Informirani
krogi pa izjavljajo glede tega, da ta njegova
izjava ne temelji na dejstvih. Proti ministru
Trifunoviću je opažati veliko nezadovoljstvo,
ker se smatra, da je od ministra za vere od-
visno, kakse razmere vladajo med škosi in vla-
do. Za državo bi bilo koristnejše, če bi bila
vlada v najboljših odnosih z episkopatom,
ne pa da s svojimi protikatoliškimi tenden-
cami izzivlja episkopat.

Nesoglasje v vladnih strankah.

Belgrad, 3. dec. (Izv.) Takoj po zopetni
prekinitvi skupščinskega delovanja so se v
vladni večini pojavila stara n'sprota, ki so
ostala nerešena. Predvsem se je v radikalnem
klubu pojavilo vprašanje proti nekaterim mi-
nistrom. Kakor znano, so nedavno mnogi
člani kluba zahtevali, da se skliče seja kluba,
na kateri bi se pretreslo delovanje posamez-
nih ministrov. Ker do te seje ni prišlo, ker je
bilo predsedstvo zaposleno z delovanjem skup-
ščine, zato mislijo poslanci, da je treba to
stvar razčistiti. Mnenja so, da more biti naj-
manj, kar se jim lahko ugodilo, to, da se neka-
teri ministri odslovijo iz vlade in da se na
njihovo mesto postavijo drugi.

Se ostrejša so nasprotja v radičevskem
klubu, kjer poslanci ne prestando zabavljati
proti svojim ministrom. Posebno veliko ne-
zadovoljstvo vlada proti Pavlu Radiću, ki ne
sprejema niti članov svojih klubov, niti de-
putacij iz Hrvatske. Radi njegovega preveč
oblastnega in visokega nastopa vlada ne sa-
mo med poslanci, ampak tudi v širokih ma-
sah pristašev največje ogorčenje.

**Dr. Žerjavova »prizadevanja«
za davčne olajšave Slovenije.**

Belgrad, 3. dec. (Izv.) »Slovenski Narode«
prinaša poročilo v dr. Žerjavovem »prizade-
vanju« za olajšavo davčnih bremen. Prvič je
to stvar okusa, če mož, ki je sedel leto dni v
vladi, v kateri ni ničesar storil za olajšave,
ampak so se davki le zvišavali, sedaj, ko je
izgubil oblast, govori o svojih prizadevanjih.
Dr. Žerjav je glasoval za dvanajstine za april-

julij, njegova stranka je v načelu sprejela
dvanajstine za avgust-november. Koliko resno-
sti moremo prisojati stranki, ki je še večeraj
ves ta sistem vzdrževala in mirno sedela v
vladi, danes pa hoče govoriti o prizadevanjih,
je jasno za vsakega človeka.

Zato meji vsaka beseda, ki jo zapiše član
bivšega PP režima glede davčnih olajšav v
Sloveniji, na smešnost. Res je, da so zastop-
niki SLS v fin. odboru in v skupščini in pri
fin. ministru samem zahtevali olajšave in sta-
vili tozadavne predloge, intervenirali, se se-
stajali s poslanci večine, jim razkladali naš
položaj in zahtevali podpore. In tudi pri tej
debatu o dvanajstinah so nastopili tako kakor
vedno. To kaže cela debata in posebno mi-
šljenje Jugosl. kluba k dvanajstini ter skup-
ščinski zapisnik o izpreminjavalnih predlogih,
ki so jih stavili. Razpravljali so pred debato
in med debato o teh stvareh tudi s finančnim
ministrom.

Mišljenje fin. ministra o fin. stanju Slo-
venije in prečanskih krajev je dovolj znano.
Fin. minister bi bil to stališče še dalje vzdržal,
če bi ne prišle ovire še od drugih strani. Opo-
zicija, posebno člani Jugosl. kluba, so ustva-
rili v fin. odboru dovolj veliko razpoloženje
proti sedanjim davčni praksi. Omenjamo, da
dr. Žerjava takrat niti zraven ni bilo. Še v
specialni debati je dokaj milo in nestrokov-
njaško utemeljeval par predlogov. Pritisk je
prišel pri teh dvanajstinih od vojvodinskih
radikalov.

23 vojvodinskih poslancev je izjavilo, da
ne bodo odnehali, ako fin. minister vsaj v
nekaterih točkah ne popusti, glede drugih pa
da jamči, da bo popustil v proračunski de-
bati. Z voditelji teh poslancev so bili člani

Jugosl. kluba vedno v zvezi in zahtevali, da
se olajšave razširijo tudi na Slovenijo. Na to
so ti tudi pristali. Dan pred glasovanjem je
bilo gotovo, katere stvari je fin. minister
sprejel. Vojvodinski poslanci so obljubili, da
bodo tudi na dan glasovanja 30. nov. skušali
od fin. ministra doseči zvišanje eksistenčnega
minima na 10.000 dinarjev in ukinitve vseh
doklad na dohodnino.

V tem niso uspeli. Pa odnehali ne bodo.
Poslanci Jugosl. kluba so v polni meri storili
svojo dolžnost. Dr. Žerjav in g. Pucelj pa sta
pri vseh teh stvareh nedolžna kot lani sneg.
V koliko pride na ta način enotna davčna
fronta slovenskih poslancev v pošte, je za
vsakega pametnega človeka jasno, da mora
vsakdo nase prevzeti vse posledice, če vlada
ne sprejme vsaj bistvenih zahtev. Ali ni to
otročje, da govore o enotni davčni fronti tisti,
o katerih se naprej ve, da bodo vlado podpi-
rali, če sprejme kaj ali pa nič? Tako politično
demagoško, ki pomeni pesek v oči, radi pre-
puščamo drugim. Za resne ljudi to ni.

Seja finančnega odbora.

Vlada noče uradnikom izplačati vse dolžne
razlike. — Protest zastopnikov Jugosl. kluba.
— Vlada se brani tudi prevesti kronske po-
kojnine na dinarske. — Radikalno-seljaška
vlada tudi noče nakazati po povodnji oško-
dovanim več nego 6 milijonov dinarjev.

Belgrad, 3. dec. (Izv.) Na današnji seji
finančnega odbora se je finančni odbor z ozi-
rom na to, da bo začel razpravljati o rednem
proračunu, razdelil v dva odseka, ki bosta
proučevala proračune posameznih ministr-
stev. V prvi sekciji, v kateri je zastopnik Ju-
goslovanskega kluba posl. Pušenjak, se
bo razpravljalo o sledečih oddelkih prora-
čuna: državni dohodki, finančni zakon, drž-
javni dolgovi, finančno ministrstvo, vrhovna
uprava, ministrstvo za vojno, za železnice, za
kmetijstvo, za notranje zadeve, za zunanje
zadeve in za javne zgradbe. V drugi sekciji,
v kateri zastopa Jugosl. klub dr. Kulovec,
bodo razpravljali o sledečih ministrih: za
pravosodje, za prosveto, za gozdarstvo in ru-
darstvo, za vere, za izenačenje zakonov, za
socialno politiko, za pošte, za ljudsko zdrav-
je, za trgovino, industrijo in obrt, za agrarno
reformo in proračun rezervnih kreditov.

Nato se je pričela razprava o načinu dela
finančnega odbora za proračun. Predsednik
finančnega odbora je predlagal, da se naj
prične razprava o proračunu še prej, predno
dobijo člani finančnega odbora v roke cel
proračun. Proti temu so nastopili mnogi go-
vorniki, med njimi posl. Pušenjak. Zahte-
val je, da se predloži ves proračun in da
finančni minister v svojem ekspozitu da po-
jasnilo o fin. politiki, predno prične fin. od-
bor z delom.

Večina je sklenila, da se ekspozit finan-
čnega ministra odloži, ker še ni ves proračun
izdelan. Posamezni ministri še barantajo s
fin. ministrom glede svojih proračunov. Fin.
minister je izjavil, da je vlada sklenila spre-
jeti v novi proračun 10 milijonov za izplačilo
uradnih razlik. Predlagal je, da naj se o
tem ne razpravlja, ampak naj pride cela za-
deva v razpravo o priliki proračunske de-
bate.

Finančni minister je pojasnil, da je vlada
sklenila dati ta znesek, češ da ji ni mogoče
dati več iz vsote in da je treba še skleniti
o višini razlike, kajti obračun še ni končan.

Posl. Pušenjak je odločno nastopil proti
temu, da vlada kljub vsem obljubam še ni
rešila teh vprašanj, dasiravno je predsednik
vlade obljubil izplačilo razlik že v začetku
l. 1925. Treba je odobriti vse kredite, ker je
vsakemu jasno, da je uradništvu treba izpla-
čati celo razliko v znesku 210 milijonov di-
narjev. Vsaka druga rešitev je nepostavna.

Zanimiva za vladno stališče je bila tudi
izjava fin. ministra o 2. in 3. točki. V drugi
točki so razpravljali o prevedbi kronskega
upokojecev na dinarske v smislu predloga
posl. Zebota in Bazale. Finančni mini-
ster je izjavil, da je ta predlog nepotreben,
kajti v dvanajstinih tozadavna odredba ni
bila sprejeta. V predlogu pa se je zahtevalo,
da se mora to pereče vprašanje prevedbe
kronskega upokojecev na dinarske rešiti že
z dvanajstini.

Vladna večina se je kljub protestom opo-
zicije zadovoljila z izjavo fin. ministra.

Pri tretji točki so razpravljali o predlogu poslancev za pomoč in podporo od povodni poškodovanim krajem in prebivalstvu. Med njimi se je tudi razpravljalo o predlogu Jugoslovanskega kluba za nujno podporo Sloveniji, v znesku 25 milijonov dinarjev. Pri razpravi o teh predlogih je fin. minister izjavil, da je vlada že odobrila 6 milijonov dinarjev, da pa več ni mogoče dati in da naj se vsi tozadevni predlogi dajo z dnevnega reda.

Vladna večina je kljub protestom in odločnim zahtevam opozicije, da se naj pomaga ubogim revežem, vzela ministrovo izjavo na znanje.

Končno se je razpravljalo o štolnini za pravoslavno duhovščino. Debata se ni končala. Nadaljevala se bo na prihodnji seji, ki se bo vršila v sredo dopoldne. Na dnevnem redu bo tudi točka o spremembi uredbe o draginskih dokladah za duhovščino glede člena, ki govori o 200 domovih.

NEKAJ VESELEGA ZA LJUBLJANSKO TOBAČNO TOVARNO.

Belgrad, 3. dec. (Izv.) Monopolska uprava je sklenila povrniti delavstvu tobačne tovarne v Ljubljani vse zneske in odbite doklade, ki jih je monopolska uprava svojčas odtegnila pri plačah.

VOJAŠKA SLUŽBA BOGOSLOVCEV.

Belgrad, 3. dec. (Izv.) V smislu vojaškega zakona odslužijo bogoslovci svoj kader v bolnišnicah. Divizijski poveljnik v Ljubljani pa je nekatere bogoslovce dodelil raznim pisarnam kot pisarniške moči pri divizijah itd. Poslanec Karl Škulj je proti temu protestiral pri vojnem ministru. Predložil je pismo zahtevo, da se zadeva uredi po vojaškem zakonu.

LUKINIČEVA AFERA.

Belgrad, 3. dec. (Izv.) Preiskovalni odbor Lukiničevi aferi je danes popoldne na svoji seji končal preiskavo in prestopil k rešitvi. O izidu se bo zvedelo, ko bo v vseh podrobnostih izdelano poročilo za skupščino, o katerem se bo končno glasovalo na zadnji seji odbora, ki se bo vršila v četrtek pred skupščinsko sejo.

Belgrad, 3. dec. (Izv.) Za današnjo sejo preiskovalnega odbora o Lukiničevi aferi je vladala precejšnje zanimanje. Kolikor smo mogli izvedeti, se je na seji razpravljalo o več predlogih, med drugim o predlogu sam. demokrate dr. Popovića, da se naj obtožnica proti dr. Lukiniču zavrne. Ta predlog je bil z vsemi glasovi proti dr. Popovičevemu glasu odbit. Anketni odbor bo formuliral predlog, ki bo objektivno pojasnil zadevo in narodni skupščini predložil, da o njej razpravi.

TRGOVINSKA POGODBA Z AVSTRIJO.

Belgrad, 3. dec. (Izv.) V parlamentarni odbor, ki razpravlja o trgovinski pogodbi z Avstrijo, sta bila na današnji skupščinski seji z 21 glasovi izvoljena poslanca Franjo Žebot in Janez Šircin.

Belgrad, 3. dec. (Izv.) Trgovinska pogodba z Avstrijo je stopila v veljavo 16. septembra. Po tej pogodbi imajo vinogradniki Slovenije pravico izvoziti v Avstrijo po znižani carini letno 80.000 hl vina. Iz Avstrije se oglašajo tuji in prihajajo s tovornimi avtomobili in vozovi po vino. Naši carinski in fin. organi pa jim delajo pri uvozu velike težave in škane. S tem odganjajo vinske kupee. Carinsko-finančna komisija stane vinogradnike ogromne vsote, tako da naši vinogradniki nimate od znižane carine prav ničesar. Poslanec Hohnjec, Vesnjak in Bedjanič so se radi težav pri carinskem fin. oblasti pritožili pri trgovinskem, finančnem in kmetijskem ministru in pri glavnem ravnateljstvu za carine. Izročili so posebno spomenico. Pomočnik generalnega ravnateljstva za carine g. Smit je izjavil, da bodo še te dni poslani carinarjem navodila, da morajo ljudem pri izvozu vina kolikor mogoče in na roko in morajo opustiti vse nepotrebne natančnosti in šikane.

Francoske finance.

Pariz, 3. dec. (Izv.) Večraj se je vršila prva seja parlamenta pod novo vlado. V svojem programatičnem govoru je označil Briand finančni položaj Francije za jako resen. Vlada pa je trdno odločena vsem težavam kljubovati in bo po njegovem prepričanju tudi dosegla popoln uspeh, če jo bo parlament podpiral. Inflacija je neizogibna, vlada pa bo pravočasno poskrbela za primerno kritjo.

Za Briandom je razvijal novi finančni minister Loucheur svoj finančni načrt. Zahteval je za 7 in pol milijarde frankov novih bankovcev. To sveto pa namerava pokriti z zvišanjem nekaterih davkov in sicer hoče zvišati zemljiški in hišni davek za 50, davek na trgovske dobičke za 50 in splošno dohodnino tudi za 50 odstotkov. Sto milijonov letno pa bi neslo zvišanje naklade na rudnike. Nato je utemeljeval svoj načrt za ustanovitev amortizacijske blagajne.

Izgledi, da parlament in senat odobrita novi finančni zakon, so dobri.

Pariz, 3. dec. (Izv.) Parlament je z 257 proti 229 glasovom sprejel finančni zakon.

PROTI FRANCOSKIM FAŠISTOM.

Pariz, 3. dec. (Izv.) Voditelji v levičarskem kartelu združenih strank so soglasno sklenili, da se bodo z vso odločnostjo uprli vsem poskusom republiko uničiti.

Briand za razorožitev.

London, 3. dec. (Izv.) Iz Londona poročajo, da namerava po dogovoru s Chamberlainom na prihodnji seji Društva narodov Briand predložiti dalekosežen načrt za razorožitev.

Združene evropske države.

London, 3. dec. (Izv.) Pred svojim povratkom v Pariz je rekel Briand časnikarjem: »Kljub svoji starosti še vendar upam doživeti dan, ko bodo združene evropske države postale resnične.

MIROVNA NAGRADA ZA BRIANDA.

London, 3. dec. (Izv.) Angleški listi poročajo, da bo dobil Briand Nobelovo mirovno nagrado.

SPANSKI DIREKTORIJ ODSTOPIL.

Madrid, 3. dec. (Izv.) Direktorij je odstopil. Nova vlada je sestavljena pod predsedstvom Primo de Rive.

Fašizem in Vatikan.

Rim, 3. dec. (Izv.) »Tribuna« je poročala, da zapusti papež ob priliki prošlave sv. Frančiška Vatikan in da pojde v Asisi. Na to vest odgovarja vatikansko glasilo »Osservatore Romano« indirektno. V svojem odgovoru na tr-

ditev lista »Corriere d'Italia«, da fašizem polagoma uresničuje ideal krščanske države, pravi namreč: »O uresničenju katoliške države v Italiji ne more biti govora, dokler ni rešeno rimsko vprašanje. Iz teh besed sklepajo, da papež ne bo zapustil Vatikana.

Pred demisijo nemške vlade.

Stresemann potuje v Pariz?

Pariz, 3. dec. (Izv.) Čuje se, da bo nemški zunanji minister Stresemann takoj po rekonstrukciji nemške vlade prišel v Pariz, kjer se bo sestal z Briandom.

Berlin, 3. dec. (Izv.) V tukajšnjih političnih krogih o potovanju Stresemanna v Pariz nič ne vedo. Nemška vlada bo po vsej priliki v soboto odstopila.

ODŠKODNINA ZA PREGNANE NEMŠKE VLADARJE.

Berlin, 3. dec. (Izv.) Ogromne odškodninske zahteve pregnanih nemških vladarjev so vso javnost silno razburile. Republikanske stranke zahtevajo, da odloči plebiscit, ali naj se pregnanim vladarjem sploh prizna kakšna odškodnina ali ne.

Posl. dr. Vilfan izročen oblasti.

Rim, 3. dec. (Izv.) Zbornica je ugodila zahtevi vlade, da se izroči poslanec dr. Vilfan sodišču.

Nesmiselnost centralizma.

V svojem skupščinskem govoru dne 28. novembra je poslanec Sernec pokazal tudi na to, kako je juridično nemogoče izvesti centralizem, ne da bi trpele škodo smiselna zakonodaja, gospodarstvo in socialna politika. Izvajal je tozadevno sledeče:

»Glede juridične strani tega vprašanja hočem to zbornico predvsem opozorjati na dejstvo, da pri nas specifična slovenska zakonodaja de facto obstoji. Na Kranjskem smo imeli svojo deželno zakonodajo in tudi štajerska zakonodaja se je v izdani meri ozirala na slovenske razmere. Ti zakoni so se danes deloma preživeli in bi jih bilo treba spremeniti oziroma spopolniti. Toda kako hočete to pravilno juridično storiti drugače kot z novim zakonom? Upravni akt v kulturni državi, kjer mora pridobljeno pravo biti sveto, tega ne zmore. Ti zakoni tekom sedem let obstoja naše države tudi niso prišli v kolizijo z državno zakonodajo. Dokaz temu je to, da so še danes nemoteno v Sloveniji v veljavi.

Nadalje bi si usojal obrniti vašo pozornost le na eno točko ustavnega načrta, ki ga je zastopal Jugoslovanski klub v Ustavotvorni skupščini. Ta točka je zahteva po centralni okvirni zakonodaji. Kaj bi imelo vse spadati pod okvirno zakonodajo, je tam takšna stvar. Ali glede tega vsaj zame ni nobenega dvoma, da bo spadalo skoro vsako vprašanje ki se zakonitim potem uredi, v to kategorijo.

Vzemimo n. pr. ureditev gozdarstva. Gozdovi so bili svoj čas last cesarja, oziroma sultana. Meje niso imele, prebivalstvo je šlo svobodno v gozdove in si vzelo, kar je rabilo lesa za kurjavo ali za graditev hiš. Na to je prišla najprej razmejitev teh gozdov in potem takozvana segregacija, po kateri so se gozdovi delili. En del je ostal državna ali graščinska last, drugi del se je pa izročil prebivalstvu v skupno lastnino. A ljudstvo ni smelo več v državni gozd po les. S prepustitvijo enega dela gozda ljudstvu kot lastnino se je izvršil odkup njegovih pravic do poljubne množine lesa iz državnih gozdov. Zakonodaja je napredovala in skupna last vasi se je razdelila na posamezne kmete. Vzkliko je pa končno zopet prepričanje, da je treba raztresene parcele posameznega gospodarja kolikor mogoče združiti v doseg lažjega in racionalnejšega gospodarstva — to je komunasacija.

Oglejmo si sedaj tozadevno nekoliko našo državo. V Makedoniji je še prvotno stanje. Gozdovi še niso omejeni, ljudstvo ima še svoje primitivne pravice. V Bosni so gozdovi že omejeni ali segregacija se ni izvedena, na Hrvaškem pa je že skoro povsod izvršena. Pri nas na Slovenskem se je to že zdavno zgodilo. Tudi parcelacija skupne lasti je v veliki meri že izvršena. Nujno pa rabimo moderno preureditev dosedanjega zakonitega postopanja glede komunasacije.

Kako hočete tedaj tako različne razmere z enotnim gozdarskim zakonom urediti, ne da bi nas Slovence, ki stojimo na skrajnem krilu, občutno zadeli, ne da bi nas v našem gospodarskem razvoju na naravni poti ovirali? Vsak tak zakon nas mora potisniti nazaj v razmere, ki so pri nas že davno preživele.

Vzemimo kot drugi primer najvažnejši zakon, ki ga je visoka zbornica sklenila v minulem zasedanju, to je zakon o kmetijskem kreditu. (Ivan Vesnjak: Ima zakon, a nema kredita.) Mogoče ta bo ta zakon, tudi v tej obliki, kakor je bil sprejet za nekatere pokrajine prav dober in koristen, toda za nas nikakor ni. Pri nas v Sloveniji je kot posledica tega zakona, kakor je to tovariš dr. Kulovec takrat s tega mesta obsirno pojasnil mogoče le dvojno: 1. ali se razblini cilj, ki ga hoče zakonodajalec s tem zakonom doseči, v prazen nič ali da se drugič ubija naše staro, v trdem boju s kapitalizmom in nemškim Dunajem ustvarjeno in preizkušeno združni-

štvo. Mi smo trdno prepričani, da se bo prvo zgodilo in ne drugo. Pa zakaj skupščina mesto sprejetega zakona o kmetijskem kreditu ne bi mogla sprejeti okvirnega zakona o kmetijskem kreditu in bi mi Slovenci v tem okviru naše združništvo prilagodili skupnim državnim zahtevam? (Ivan Vesnjak: To bi odgovorjalo razmeram in dosedanjemu razvoju. — Janez Brodar: Ne pa samo strankarstvu.) To bi bilo pametno, to bi bilo državniško, to bi bilo politično in koristno.

Ali poskusite pri nas veljavno dedno pravo prinesiti v Srbijo ali srbsko k nam. To bi pomenilo tu ali tam revolucijo v družabnem redu. Tu imate n. pr. vprašanje, ki se v doglednem času sploh ne da izenačiti. Zakaj potem poskušate uniformiranje, ko se popolnoma enako uniformiranje sploh ne da doseči? Veliko slabše in grše bo ostala vedno slika nujno različnih uniform kot pa pestra slika pristnih domačih noš.

Odkrito trdim, da skupščina tekom sedem let ni sprejela niti enega zakona, ki bi vpošteval slovenske razmere — in, gospoda moja, nazaj v svojem razvoju mi Slovenci ne moremo. Čas se ne da ustavljati. Še manj se pa da prenesti preteklost v sedanjost. (Zivahno odobravanje in ploskanje na levici.)

S tem seveda ne zanikam, da so gotove panoge zakonodaje, ki se dajo brez velikih pretresljajev izenačiti in ki jih je treba izenačiti. Le žal, da tozadevno še nismo mnogo doživeli.

Kulturno gospodarsko nas Slovence centralizem najhujše zadene. Rad bi tozadevno podčrtal nekatere momente.

V zadovoljenje širokih mas in v zadoščenje človeških pravic je nujno potrebno, da socialna zakonodaja napreduje. Beležimo tozadevno v naši kraljevini znaten napredek tudi za nas. Mislim zakon o delavskem zavarovanju. A ta napredek je bil mogoč le v Sloveniji, za ostale dele naše domovine je pa značil prenegel in prevelik skok. Prirojen na celoto je ustvarjeni upravni aparat-monstrum, ki svoji nalogi pri najboljši volji ne more zadoščati. In danes so že znaki, ki so pronicali v javnost, taki, da se lahko z gotovostjo na to računa, da se bliža ta socialna več ali manj avtonomna institucija finančnemu polomu. To bo pomenilo ogromno škodo za državo, bo pa tudi napredek socialne zakonodaje za leta in leta ovirala. Nesmiselnost je taka centralizacija.

V globoko zasnovanem in govorniškno krasno izpeljanem govoru je v minulem zasedanju ob priliki neklih dvanajst obravnaval socialno vprašanje za srbske razmere gospod Kosta Timotijević. Z velikim zanimanjem sem sledil njegovim izvajanjem ali, gospoda moja, če je bilo vse to, kar je g. Timotijević povedal za Srbijo, prav in potrebno, moram vendar izjaviti, da nisem slišal niti ene socialne zahteve, ki bi jo mogel neizpremenjeno proglasiti kot našo slovensko zahtevo. In vendar bi bila socialna zakonodaja oziroma napredek iste nujno potreben pred vsem pri nas, ker so razmere pri nas civilizatorno najbolj razvite. Ne maram govoriti o zloglasnem členu 20., ki je obsežen v teh predmetnih dvanajstih, ker se s poznejšimi amandamenti ta člen zopet ukine. Značilen je pa ta člen zopet za popolno nerazumevanje naših socialnih razmer in za popolno nepoznanje socialnih razmer v Sloveniji. Za to ne moremo popustiti od svojih zahtev po lastni zakonodaji, po individualnem razvoju na Slovenskem. (Zivahno pritrdjevanje in ploskanje na levici.)

Za Miklavža

znaten popust v moderni konfekciji

Jos. Rojina, Ljubljana.

Volitve v Delavsko zbornico.

Kakor poročajo iz Belgrada, je končno veljavno imenovan predsednik glavnega volivnega odbora za volitve v Delavsko zbornico za Slovenijo.

Po volivnem redu se mora glavni volivni odbor takoj sestati in izdati sledeče odločbe:

1. Organom zavarovanja ukazati, da izdajo volivne imenike in jih razglasijo;
2. Določiti dan volitev;
3. Imenovati člane in namestnike krajevnih volivnih odborov;
4. Določiti, kje in kako je vlagati kandidatne liste;
5. Določiti obrazec za volivni imenik;
6. Določiti obliko glasovnice in način, kako jo nabaviti;
7. Določiti ozemlja posameznih krajevnih volivnih edinic.

Gornje odločbe bodo izšle brez dvoma takoj v teh dneh. Najvažnejše je sledeče: Volivna pravica ima vsak delavec in uslužbenec, ki je na dan razpisa volitev zavarovan pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev ali pri braskih skladnicah ter plačuje doklade za Delavsko zbornico ali pa stoji v takem delovnem razmerju, da mu delodajalec jamči za slučaj bolezni šestmesečne normalne prejemke in vsa bolniško oskrbo.

Torej vsak delavec in uslužbenec, ki je te dni zavarovan proti bolezni naj pazi, da bo vpisan v volivnem imeniku!

Volivni imeniki morajo biti izdani in razpostavljeni najkasneje v dvajsetih dneh t. j. nekako do 25. decembra. Reklamacije bo mogoče vlagati samo 10 dni. Pripravimo torej že sedaj vse potrebno!

Oddajanje glasov bo gotovo prve dni februarja.

Za delavstvo naj velja: Predstavitelji slovenskega ljudstva so v lanskem Davidovič-Koroščevi vladi izposlovali, da Delavska zbornica sploh more živeti in da je sploh mogoča razpisati te volitve. Delavstvo pa bo pri teh volitvah pometalo iz Delavske zbornice vse, ki so jih tja vrinili vladni mogotci in izvolili zastopnike — može svojega zaupanja.

ZA MIKLAVŽA

šivalni stroji
Excelsa
kolesa
Radio-aparati

najlepša darila

J. GOREC Palača Ljublj.
kred. banke

Beležke.

Ob 125 letnici Prešerna piše »Narodni dnevniki«, da so Prešernove besede o nenadomestljivi potrebi ohranitve slovenstva še vedno aktualne, in vprašuje: Kdaj vendar postane Prešernov program — slovenski program? — Mislimo, da kar tiče slovenstva, je Prešernov program že davno program slovenskega naroda, vsaj po njegovi ogromni večini. Mi sploh ne poznamo drugačnega slovenskega programa, nego ga je izpovedal tudi Prešeren. Samo razne skupine in skupinice žal danes tega programa nimajo, ampak prisegajo na programe, ki nimajo s Prešernovim programom prav nič skupnega. N. pr. Radičev program, ki mu je celo slovenska univerza na peti. Domnevamo zato, da je »N. D.« gornje vprašanje stavil na naslov g. Puclja in tovarišev, katerim sicer poklanja vse simpatije. Prav je tako. Odkritosrčna beseda je vedno koristna.

Prešerna se je spomnil tudi »Slovenski Narod«. Dan pozneje sicer, a to nič ne de. Zato pa je proglasil Prešerna za Slovenca, kar je veliko. To se pravi: Prešeren je bil »Narodu« Slovenec samo za svoj čas, danes pa je samo naš klasik, vzgojitelj najplemenitejše človeške erotike in lirike, ki nam je daroval neizmeren šop svojih srčnih izlivov, nam poklonil verno sliko društvenega življenja najplemenitejšega Slovenca... — Torej Prešernove poezije so samo verna slika, njegovega društvenega življenja, ne pa tudi oziroma pred vsem verna slika njegovega slovenskega čutenja. In zato priporočam »Narodu« čitanje Prešernovih poezij le kot uživanje klasike, enako kot Horaca, Goetheja in dr. — samo kot literarno hrano. Edino to je pravi problem Prešerna — poudarja »Narodu« — v sedanjosti, vse drugo je zloraba našega največjega klasika! — Tako je »Slov. Narod« slovenskega Prešerna srečno razslovenil in ga v grobu obrnil. Priporočamo mu, naj še Prešernove poezije razsloveni oziroma pojugosloveni, da jih bo s tem večjo naslodo mogel uživati v urah tihožitja in duhovnega življenja....

Kdor ima namen

za božične praznike preskrbeti si novo suknjo, obleko ali modne potrebsčine, največ, da bo najbolje kupil pri znani trvdki

Drago Schwab — Ljubljana.

Dnevne novice.

Promocija. Na zagrebški univerzi je promoviral za doktorja prava g. Franc Vrečko, sin g. Jakoba Vrečka, inšpektorja generalnega ravnateljstva poštne hranilnice v Belgradu.

Napredovanja pri poštni upravi. Iz 7. skupine I. kategorije so pomaknjeni v 6. skupino sledeči uradniki: dr. Bogdan Kurbus, Anton Suhač in Joško Peršič, vsi pri poštah in brzojavnem ravnateljstvu v Ljubljani.

Nova hrvatska larna šola v Ameriki. Zupljani hrvatske župnije Marijinega vnebovzetja v Chicagu zgrade poleg svoje cerkve larno šolo in veliko dvorano za razne prosvetne in zabavne prireditve. Zgradba bo stala 50 do 60 tisoč dolarjev.

Smrtna kosa. Dne 3. t. m. je na Golniku pri Trzinu preminul g. Franc Učak, tiskarski strojnik. Imel je staro tiskarsko bolezen — sušico. Pred časom je prošil Okrožni urad za zav. del. za podporo za zdravljenje na Golniku, a prošnja je bila odklonjena. V tem se mu je bolezen poslabšala in njegovi prijatelji so zložili potem potrebno vsoto za zdravljenje na Golniku. Toda bilo je prepozno. Bil je znan igralec Ilirije. Pogreb se vrši jutri ob 9 dopoldne iz Krži pri Trzinu.

Poroka. Dne 2. decembra se je poročil v Zidanem mostu g. Matko Stiglic, trgovski poslovodja iz Celja, z gđ. Tildo Pick z Zidanega mosta.

General Mitrović obsojen. Vojaško sodišče v Belgradu je obsodilo generala Mitrovića radi dveh disciplinarnih pregreškov na 1 mesec in 10 dni zapore. General Mitrović se je proti razsodbi pritožil.

Novo pošiljatev kovanega denarja pričakuje v kratkem zopet Narodna banka. Pošiljatev pride dne 7. t. m. na Sušak, kamor jo pripelje francoski parnik. Denar je kovan v Parizu v francoski državni delavnici. Pošiljatev obstoja iz 22 vagonov dva-, eno- in pol-dinarskih novcev.

Iz Litije. Kakor čujemo, je dobila zlatnik v »Zlatorogu« milu gđ. Lenica Mandelj iz Šmartne pri Litiji. Radovedni smo, kdo se bo še oglašil.

Tretje letošnje hrvatsko romanje v Rim. Te dni odpuštuje v Rim tretja skupina hrvatskih romarjev. Skupino, ki šteje okoli 150 ljudi, vodi ravnatelj Zadrugne zveze g. Gortan.

Požar v umetniški akademiji v Zagrebu. Včeraj je izbruhnil v umetniški akademiji v Zagrebu požar. Vendar je gasilec kmalu uspelo požar lokalizirati. Več umetnin je poškodovanih.

Proces proti črnogorskim odmetnikom. Dne 25. novembra letos se je začela pri črnogorskim sodišču velika razprava proti 23 črnogorskim odmetnikom, ki se morajo zagovarjati za 53 ubojev; za rope so bili od kraja pomiloščeni. V teku procesa so vodilni odmetniki izjavili, da so izvršili vse svoje čine iz političnih razlogov, ker se nikakor ne morejo sprijazniti s priključitvijo Črne gore Jugoslaviji in da vztrajajo pri borbi za samostojno Črno goro.

Vagon je zgorel. Na postaji Poljčane je v noči od ponedeljka na torek zgorel tovorni vagon, naložen z galanterijsko robo. Škoda znaša baje 7 milijonov dinarjev. Kako je nastal ogenj, še niso ugotovili.

Smrtno obsodbe v »baranjskem procesu«. Iz Ogrske prihaja zopet vest o novem skandalu mažarske justice. V takozvanem baranjskem procesu v Pečuhu dne 29. m. m. 25 oseb obsojenih na smrt. Obtoženi so velezdaje, ker so baje hoteli osnovati baranjsko republiko. Razveseljivo je samo to, da se vseh 25 obsojencev nahaja v inozemstvu izven območja mažarskih oblasti. Med obsojenimi so Bela Linder, bivši vojni minister v Karoljevem kabinetu, slikar Peter Dobrovič in belgrajski novinar Josip Flam.

Noblova nagrada za mir.

Dne 27. novembra je minulo ravno 30 let, odkar je znameniti švedski inženir Alfred Nobel umrl. 21. okt. 1833, umrl 10. dec. 1895. Letos obhajajo Švedi 30 letnico njegove smrti) ustanovili v njegovo spomeniško znamenito Nobelovo nagrado, ki jih vsako leto oni, ki so si v preteklem letu pridobili največji zaslug za človeštvo na polju fizike, kemije, medicine in psihologije, literature in priredovanja za mirno sožitje narodov ali za svetovni mir. Preječi nagrade pripadajo švedski akademiji znanosti, peto pa posebe za to ustanovljeni institut v Oslu. Nagrade se pripoznavajo vedno ob obletnici Alfreda Nobela, na dan 10. decembra.

Med berlinskimi in pariškimi tiskom se vrši zdaj čez znanjiva polemika, kdo naj dobi za prihodnje leto Nobelovo mirovno nagrado: Briand ali Stresemann. Najprej so Nemci stavili predlog: Nobelova mirovna nagrada gre najbolj zaslužnemu politiku v mirovni pogajanjih v Locarnu in s tem pokazali na Stresemanna, ki je prvi podal Evropski pakt v znak sprave. Francozi seveda pravijo, da je pravi ustvarilec sporazuma v Locarnu Briand, da torej nagrada pripada njemu, Stresemannu, da je zastopnik Nemčije, ki se ni dala nobene nagrade.

Trenutek za tak prepir ni danes nič kaj prijeten, kajti sklepi konference se niso prišli v življenje, niso še pokazali svojih dobrih strani, dasi se že tudi nemški državni zbor pogodbo sprejel. Toba bo torej položena, dokler življenje samo ne bo v locarnski pogodbi svoje sodbe, potem si pa naj zaslužio delijo listi, ki so delo dokončali, s čim, ki so delo pričeli.

Plastični plašči novodošli, iz finih modnih enobarvnih in tudi kariranih velourjev (ročasta satin-podlaga z vatelinom) in srednje do najfinije kvalitete v cenah 400 do 1000 Din, se dobijo v velikanski izbiri pri g. in J. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Čipke, kleklane iz najfinejšega lanenega sukanca, prvovrstno delo, dobite po najugodnejši ceni pri Osrednji čipkarski zadrugi v Ljubljani, Pod trančo.

Trdovratnost nazarenca. V Mostaru je bil obsojen nazarenc-vojak na 4 leta ječe, ker se je branil nositi orožje. Ko je prestal kazen, so ga poslali zopet v vojaše, a zopet ni hotel prijeti za orožje. Trdovratneža so tirali od vojakov v zapor, kjer mu bodo prisodili novo kazen.

Nasilni norci. V belgrajski umobolnici sta dva umobolna nevarna zločinca napadla bolničarje ter jih šest ranila, nato pa pobegnili iz zavoda ter se tako skrila, da jih še dosedaj niso nikjer našli. Na nerazumljiv način sta se preskrbela z močnimi železnimi palicami, nato pa napravila v svoji celici tak kraval, da so ju prišli bolničarji mirit. Komaj pa je prvi stopil v sobo, je dobil s palico tako po glavi, da se je nezavesten zgrudil. Isto se je dogodilo drugemu in tretjemu. Nato sta nasilna norca naskočila še tri strežnike, ki so se jima bližali, ter jih s strašnimi udarci pobila na tla ter zatem izginila. Težko ranjene bolničarje so morali prepeljati v bolnico.

Samomor. V Zagrebu se je obesil 25letni Fran Magdić, zasebni uradnik. Bil je živčno bolan.

Mlad vlomilec. V Zagrebu so zaprli 20-letnega Dragotina Jagića, ki ima na vesti 18 vlomov.

Gospodinja! Kupujte samo čajne mešanice znamke »Buddha«, ker so najboljše in najzdravnejše! Dobe se povsod. Zahtevajte navodila.

Občinske volitve v Ljubljani.

Prvo napredno delo naših naprednjakov po njihovem vstopu v PP vlado je bil razpust zakonito izvoljenega in potrjenega ljubljanskega občinskega sveta. Na mesto zakonito izvoljenih zastopnikov ljudstva so tedaj napredni absolutisti s pomočjo centralne vlade postavili napredno gerentstvo in ljubljanski mestni hranilnici dali nov odbor, kar je za SDS najbolj važno. Nato so naprednjaki začeli na ljubljanskem magistratu vladati. Vladali so teden za tednom, mesec za mesecem, toda novih občinskih volitev niso razpisali, seveda iz same ljubezni do avtonomije slovenske prestolice. So pa tudi ljudje, ki pravijo, da so se gospodje gerente kljub svoji veliki ljubezni do ljubljanske avtonomije z gerentstvom na čelu prav pridno pripravljali na volitve, v prijetnem upanju, da bodo s pomočjo Žerjavovega volivnega reda vseeno obdržali važno ljubljansko politično postojanko v svojih rokah in so končno, ko so se čutili vsaj za relativno večino dovolj močne, razpisali občinske volitve po Žerjavovem občinskem volivnem redu za 7. marca. Prišlo pa je drugače, kakor je računalo vodstvo SDS. Razpis volitev za Ljubljano je centralna vlada razveljavila in sicer, kakor to tudi »Jutro« potrjuje, iz razloga, da prevrže v Ljubljani Žerjavov volivni red, nakaž bodo volitve zopet razpisane po starem volivnem sistemu čistega proporcija. Čisti propore pa je za SDS v Ljubljani smrten udarec, ker v najboljšem slučaju SDS v Ljubljani ne more računati na več kot na relativno večino, ki nikakor še ne omogoča absolutnega gospodstva v občini, kakor bi ga omogočil Žerjavov volivni red. Kdor vse to razume in preudari, temu bo tudi razumljiva »Jutrova« jeza na čisti propore pri občinskih volitvah v Ljubljani. Tako lepo je bilo že vse napeljavno, vsi kompromisi za snapredno fronto, ki bi odnesla dve tretjini mandátov, so bili že sklenjeni, zmagaja je ležala takorekoč že na krožniku, kar nenkrat pa teka smola! To pa še ni vse. Kdor ima ušesa, da posluša,

lahko vsak trenutek sliši opazke, kam je nenkrat izginila Žerjavova moč? Prej je bilo treba samo poklicati neko gotovo telefonsko številko v Belgradu in šlo je. Sedaj pa kar čez noč tak zapik! Ta moralni poraz dr. Žerjava, ki ne more več obdržati v svojih rokah niti ljubljanskih SDS-zadev, upliva na samostojne demokrate ne samo v Ljubljani, ampak tudi na deželi naravnost porazno in to SDS najbolj boli, boli toliko bolj, ker se pripravljajo, kakor smo že namignili, uvedba čistega proporcija tudi za občinske volitve v Trbovljah, kjer se SDS na vso moč napenja, da bi po raznih ovinkih rešila, kar se po njenih računih še rešiti da. Zelo verjetno pa je, da so tudi trboveljski račun SDS ravno tako napadni kakor ljubljanski. Slava SDS tone in gine, večna pa sta samo sneg in plojdra po ljubljanskih ulicah.

Iz Ljubljane.

»Prešernov večer« se vrši danes zvečer ob 8. uri v Akademskem domu na Miklošičevi cesti. Spored: 1. Koračnica, igra salonski orkester; 2. Dr. Fr. Prešeren: Krst pri Savici; 3. Gerbič: Deklamira g. Pengov akademik; 4. Gerbič: Kam? Zložil Fr. Prešeren. Solospev s spremljevanjem glasovirja poje g. Močan, akademik; 4. Mascagni: »Cavaleria rusticana« (Sal. orkester); 5. Vilhar: Nezakonska mati: zložil Fr. Prešeren, solospev; 6. Stolz: Slovo od mladosti (Sal. orkester); 7. Kaj smo Slovenci s Prešernom prinesli kot doto v svojo narodno državo? (Predaval bo prof. dr. Debevec). Ob koncu predavanja nekaj skriptičnih slik iz Prešernovih poezij. Vstopnina: sedeži 5 Din, stojališča 2 Din. Vstopnice se prodajajo v pisarni Prosvetne zveze in zvečer v Akademskem domu.

Opozorjamo, da se vrši ta večer ob 8. uri v Akademskem domu na Miklošičevi cesti št. 15, poleg hotela Union, in ne v Ljudskem domu.

Mohorske knjige so prispele v Ljubljano. Člani jih dobijo pri poverjenistvih. Poštne je 2 Din. Najpripravnije je, če morejo člani takoj plačati ob prevzemu knjig tudi naročnino za leto 1926, ki je neizpremenjena 20.— Din za redne publikacije. Opozorjamo, da izideja razen drugih knjig prihodnje leto dr. A. Brecljeva zelo obširna biologija, Čuda in tajne življenja, bogato ilustrovana, in Fr. Jakličeva zgodovinska ljudska povest Peklina svoboda, ki opisuje revolucijo leta 1848 v Ljubljani in na ljubljanskem. Razen peterskih farnih poverjenistev sprejema udmino in člane v Ljubljani tudi knjigarna Nove založbe na Kongresnem trgu.

Dijaški praznik 8. decembra. Kakor vsako leto, bo tudi letos ljubljanski kat. dijaštvo praznilo svoj praznik 8. decembra. Zjutraj bo imelo skupno sv. obhajilo, popoldne pa sestanek z verskimi govori in cerkveno slovesnostjo. Zvečer bo v unijski dvorani običajen komerz, na katerega je vabljeno kat. dijaštvo naklopnjeno občinstvo. Dijaki bodo nastopili s koncertnimi točkami.

Odlikovanje. Kralj Aleksander je odlikoval skladatelja g. Jos. Pavčiča, profesorja na na drž. moškem učiteljskem in Glasb. Matici z redom sv. Sava V. št. za zasluge na šolskem in prosvetnem polju.

Narodne zastave. Naš mariborski dopisnik je včeraj poročal, da so se gotovi gospodje v manifestacijskem sprevodu na predvečer narodnega praznika zgrajali, ker niso bile že tedaj nekatere hiše z zastavami okrašene. Kaj bi bili ti navdušeni nacionalisti rekli, če bi bili v Ljubljani videli, da s hiše, v kateri stanuje sam gospod šef SDS in minister n. r. dr. Gregor Žerjav, niti na sam narodni praznik ni visela zastava?

Miklavžev trg. Cel teden pred svojim godom hodi dobri Miklavž po Kongresnem trgu od Nunske cerkve do nekdanje nemške »Tonhalle« gor in dol in si ogleduje lepe stvari, ki jih bo nakupil za pridne otroke. Ne piši ga

izguba dragocenega časa, ne plaši se niti debelega snega niti globokega blata, ampak nemorno hodi od stojnice do stojnice in izbira. Najraje si ogleduje lepe stvari po dnevi, ko so otroci v šoli, da ga mali sitneži ne nadlegujejo preveč, kajti toliko željam, kakor jih sedaj rode mlada srca, niti mogočni Miklavž ne more ugoditi. Zvečer hodi od hiše do hiše in se ustavlja pod okni, da izve, če so otroci pridni in kaj si želijo, po dnevi pa kupuje vse, kar si je zapomnil, nekaj pa tudi pozabi. S hudobneži je lahka stvar, kajti ti dobe zaslužen šibo brez zlatih jabolk, za poredneže kupi Miklavž tudi šibe, pa jih ovije z zlatom in obesi nanje pozlačena jabolka in orehe, da strah pred šibo ni prevelik, za pridne otroke pa je Miklavž v zadregi. Najraje bi kupil kar ves trg in vse stojnice in vse igrače, da bi jih otrokom razdelil in uslišal vse želje. Vseh želja pa Miklavž ne more uslišati, ker ima premajhno draginsko doklado in zato izbira od jutra do večera in nalaga v svoj koš sladke fige in rožiče, velike in male konje, lesene in svinčene vojake, lepe knjige, orglice in ropotajoče bobne, automobile in lesene vozičke, kodraste punčke in kuhinjske oprave, nove obleke in močne čevlje, vse kupuje dobri Miklavž. Črni parklji pa pletejo velike koše, kamor bodo pometali vse lenuhe in neubogljivce na Miklavževo strogo povelje.

Pred razpustom gerentskega sveta v Ljubljani? Po ljubljanskih kavarnah govore o političnih zadevah jako dobro poučeni ljudje, da dobi ljubljanska oblast v kratkem novega velikega župana. Imenujejo tudi že imeni najbolj v poštev prihajajočih dveh kandidatov. Kot gotovost pa vzdržujejo trditve, da bo ena prvih nalog novega velikega župana razpust sedanjega gerentskega sveta v Ljubljani. Kot bodočega gerenta imenujejo g. Albina Prepeluha.

Posojilo mestne občine za zasilna stanovanja. Uradni list objavlja naredbo velikega župana, s katero dovoljuje mestni občini ljubljanski najetje posojila 2.000.000 Din za zgradbo zasilnih stanovanj proti amortizaciji v sto semestrih.

Iz zdravniške službe. Za zdravnika-pravnika v splošni bolnici v Ljubljani je imenovan dr. Egon Bassina; za zdravnico zavoda za socialno in higijensko zaščito dece v Ljubljani je imenovana dr. Dušica Lukič.

Miklavž pride v soboto ob 8. uri zvečer v gostilno pri »Panju«, Vegova ulica 10.

Mestna zastavljalnica ima tomesečno dražbo aprila 1925 zastavljenih predmetov 10. decembra t. l. ob 3. uri popoldne.

Tečaj o eksplozijskih motorjih v Ljubljani. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani namerava prirediti v januarju mesecu 1926 tečaj o eksplozijskih motorjih s posebnim ozrom na avtomobilsko stroko. Tečaj se bo vršil pod vodstvom g. profesorja ing. Supančiča na srednji tehniški šoli v Ljubljani ob sredah in sobotah od 6. do 8. ure zvečer. Vsi zainteresirani naj prijavijo svojo udeležbo v pisarni Urada za pospeševanje obrti v Ljubljani, Krekov trg št. 10 L. nad. ustmeno ali pisмено najkasneje do 25. decembra t. l.

Vlomilska tolpa pod ključem. Dne 25. novembra je izsledila ljubljanska policija ne-

Boljševiška protiverska propaganda na Kitajskem.

Boljševizem, ki na Kitajskem napreduje, je vzrok preganjanja krščanskih misijonov. Dobili smo prve zanesljive podatke iz Shanghaija, Honana in Hongkonga. Dozaj je imel okusiti to preganjanje katoliški misijonar p. Bianchi iz milanskega misijonskega seminarja. V bližini njegovega misijona ga je prišla komunistična tolpa in ga vlekla v 30 km oddaljeni Hofung. Misli je, da mu tečejo zadnji trenutki življenja; toda proti pričakovanju ga je strankin vodja sprejel kot prijatelja in je ukazal spremiti ga nazaj s častnim spremstvom. Nedvomno ga je radi njegove rumenkaste brade zamenjal z nekim Angležem. V njegovem okraju so nekatere katoliške cerkve in kapele po opustošenju spremenili v delavske »lokalce«. Katoliški misijonarji so povsod ostali na svojih postajah, do čim so protestantski odšli.

Drugo poročilo pravi, da je bilo pet cerkva onesnaženih in izropanih pod vodstvom nekega 18 letnega dijaka. Med komunisti se nahajajo tatovi, delomrneži in tudi — kar je za Kitajsko neznačilno — mlade deklice in žene. Ni jim dovolj, da v svojem sovraštvu do krščanstva pustošijo cerkve skrujino križe, ampak vdirajo celo v hiše kristjanov, katerim siloma trgajo križ in rožnavec z vrata ter mečejo v smeti. Nek mladi boljševik je hodil od hiše do hiše kristjanov in jih z revolverjem v roki silil k odpadcu. Toda kristjani so neustrašeno izjavili, da raje umrjejo.

23. julija so se zbrali v hospiciu sv. Pavla v Hongkongu iz Kantona ubegli protestantski misijonarji, — 150 po številu — da bi revidirali svoje stališče z ozirom na nove razmere na Kitajskem, vsled katerih so prisiljeni zapustiti svoj delokrog. Pripomniti je treba, da med protestantskimi krogi na Kitajskem obstoja v zadnjih letih močno nacionalno gibanje, z namenom osvoboditi se evrop-

skega upliva in oblasti. Kakšna usoda čaka protestantske cerkve brez avtoritete v teh nemirih, je jasno. Tudi v provinci Honan je zapustilo 70 protestantskih misijonarjev svoj delokrog. Katoliški misijonarji so ostali vsi na svojih mestih, kajti ljudstvo in oblast dobro vedo, da se katoliški misijonarji ne brigajo ne za trgovino ne za politiko in ne iščejo zaščite pri kakih oboroženih silah. Stališče, ki ga zastopa apost. delegat, mgr. Constantin, da se kat. misijonarji morajo odpovedati politiki, prinaša že svoje sadove.

MEKSIKA.

V Meksiki se protiversko gibanje, kateremu načeljuje prezident Calles, kar pridno nadaljuje. Oni državni uradniki, ki se v kulturnem boju in v preganjanju duhovščine najbolj odlikujejo, so pri centralni vladi na posebno dobrem glasu. V glavnem mestu države Chiapas je bil izdan ukaz, da je vsem tujim duhovnikom prepovedano opravljati katerekoli cerkveno opravilo. Najbolj govoreči dušni pastirji so pri vladi na proskribejski listi. Niso redki slučajni cerkvenega ropa, zapiranja šol, preganjanja redovnic iz njihovih samostanov in prodajanje cerkvenega imetja v privatne roke...

In kako pojmujejo meksikanski socialisti osebno svobodo, nam pojasnijo sledeči slučaj: Vsakemu duhovniku je odvzeta aktivna in pasivna volilna pravica, ni upravičen dodati in ne sme sprejemati nobenih daril. Redovne obljube in vstop v kak red je prepovedan. Redovnikom je lastninska pravica odvzeta, tako n. pr. so v Guadalaru preganili usmiljene brate iz njihove bolnice in se je nasilno polastili. Država se hoče polastiti vsega cerkvenega premoženja. Polastiti se hočejo tudi narodnega svetlišča Matere božje v Guadalaru, ki je največje versko svetišče v Meksiki.

Priprave za obrambo se v velikem obsegu vršijo.

O umetnem izdelovanju dijamantov.

Izmed vseh dragocenih kamnov je najbolj čistan dijamant, ki je po svojem kemijskem sestavu čist kristalizirani ogljik. Prekrasen je njegov sijaj in divno prelivanje svetlobnih barv na njegovih ploskvah nam očara pogled. Ni ga lepšega kamna od dijamanta v vsem rudniškem kraljestvu, pred njim pobledi lepota kralja kovin, zlata.

Nahajališča naravnih dijamantnih zakladov se silno redka; najstarejša so v Vzhodni Indiji, najnovejša pa v Južni Afriki. Vse mogoče je človek že poizkusil, da bi dijamant nadomestil z drugimi snovmi, a dijamant je ostal še do danes nedosegljiv. Ni vse zlato, kar se sveti, in še manj dijamant, kar ima dijamantni sijaj. Tako zvani umetni dijamant s katerim se marsikdo ponaša, je povsem drugega sestava kakor pravi, sestoji namreč iz kaj enostavne snovi, silicijevega dioksida, torej iz povsod razširjene kremenice. Njegov sijaj je pač vsaj približno dijamantni, v vseh drugih svojstvih pa daleč zanjostaja za svojstvi tega, kar nam hoče predstavljati.

Problem izdelovanja snovi, ki bi bila i v fizikalnem in v kemijskem oziru istovetna z naravnim dijamantom, je silno težaven, a kljub temu se je njegova rešitev posrečila francoskemu kemiku Moissanu in Nemcu Rufu. Žalibog ima ta rešitev začasno samo znanstven pomen, praktično sploh še ne prihaja v poštev.

Henri Moissan je v nekem meteoritu, ki se ga našli v Novi Mehiki, ugotovil poleg grafitu še oglja črna in prozorna dijamantna zrna, vdelana v amorfni in močno stisnjen ogljik. Iz tega je takoj spoznal, da je za nastanek dijamanta potreben poleg močne temperature tudi visok pritisk, in to spoznanje je bilo odločilno za njegova nadaljna raziskavanja. Zgradil je električno peč, v kateri je mogoče doseči izredno visoko temperaturo, in v njej pri 3000° stalil s sladkornim ogljem pokrito

varno vlomilsko tolpo in jo spravila na varno v zapore. Kolovodje so Lovro Sitar, že večkrat predkaznovan, ki je prišel šele meseca junija iz zaporov, nadalje Ivan Skapin, kateri je tudi sedel radi tatvin do 8. oktobra, in Avgust Verginelli, italijanski državljani, kateri je prišel iz ljubljanskih zaporov dne 24. oktobra ter bil istega dne izgnan iz naše države v pristojno občino v Trst. Tički so se seznanili v zaporih, kjer so kovali načrte za vlome, ko bodo prosti. Tako so tudi storili. Verginelli se je po kratkem času vrnil iz Trsta, odkoder je prinesel s seboj najmodernejše vlomilno orodje in vsi trije so se lotili železnih blagajn. Kakor je dosedaj dognano, so dne 21. novembra vlomili v železno blagajno Ivana Zornana v Spodnji Šiški in odnesli okoli 4000 Din, nekaj zlatega in srebrnega denarja in raznih drugih zlatih predmetov v večji vrednosti. Dva dni pozneje so se vsi trije odpeljali v Kranj, kjer so nameravali s pomočjo nekega domačina izvršiti vlom v Hranilnico in pri odnotnem zlatarju. Da niso vlomili, je bila kriva veselica, ki se je isto noč vršila, vsled česar niso imeli miru za vršitev svojega »poklica«. Isto noč je ta čedna družba prenočevala v hotelu »Stara pošta«. Naslednjega dne, t. j. 24. novembra ponoči so šli k Sv. Jakobu ob Savi, kjer so izvršili vlom v občinsko blagajno, ki pa je ostal brezuspešen, kajti blagajna je bila slučajno prazna. Po tem dejanju takoj naslednji dan, t. j. 25. novembra, jih je policija zalotila in aretirala. Razven njih je bilo aretiranih tudi več žensk, s katerimi so zapravljali ukradeni denar. Sestanke je prirejalo to društvo navadno v gozdu ob Večni poti, kjer so si tudi kuhali vino. Vlomilsko orodje in druge dragocenosti so shranjevali pod zemljo v Tivoliju. Pri njih je policija dobila skoro polovico ukradenega denarja in dragocenosti. Aretiranci so osumljeni še drugih vlomov in tatvin in tudi rop, ki se je izvršil dne 21. novembra na Gosposvetski cesti nad uradnico Franjo Fonko, kateri so iztegali iz rok torbico z vsebino 2000 Din. Zaenkrat smo torej varni pred to rafinirano vlomilsko tolpo.

Redka ugodna prilika nudi se vsakomur pri nakupu čevljev, ker tovarna čevljev Peter Kozina Ko Tržič razprodaja več tisoč parov raznovrstnih zaostankov pod lastno ceno, dokler ta zaloga traja. Vse blago je garantirano najboljši kakovosti, prodaja se pa samo v lastni podružnici Ljubljana, na Bregru 20.

Kopališče v hotelu Slon je odprto kot sledi: Parna kopel: Vsako sredo, četrtek, sobota in nedeljo dopoldne za gospode — torek in petek za gospe, vsakokrat od 8.—18. ure popoldne. Kadna kopel, je razen ponedeljka in nedelje popoldne odprta vsak dan od 8. do 18. ure popoldne.

Jutri v soboto ob 7 zvečer v veliki dvorani Uniona Miklavžev večer.

Iz Maribora.

P. n. trgovce in obrtnike v Mariboru in okolici opozarjamo tem potom, da je naša mariborska podružnica pričela z nabiranjem običajnih voščil za novo leto. Osebo se lahko oddajo oglaš v podružnični pisarni na Koroški cesti št. 1, kjer se dobe tudi vsa pojasnila glede naročnine ali oglasov.

Slavnostno zborovanje kat. dijaštva na praznik Brezmadežne ob pol 11 v dvorani Zadrugne gospodarske banke se izvrši s sledečim sporedom: Večerna pesem, deklamira M. Mlaker, — 8. decembra, govori F. Krošl, — Živi orel v mladi duši, govori J. Rihter, — Naša zvezda, poje dijaški zbor, — Religioznost moderne mladine, govori dr. Fr. Sušnik.

Železo. Na ta način dobljeno maso je nato hitro hitro ohladil v vodi. Iz skrepenelega, izredno trdega reakcijskega proizvoda je odstranil železo in silikate z raznimi kislinami, grafit pa po ponovni oksidaciji s kalijevim kloratom in kadečo se soliterno kislino. Po vseh teh operacijah preostalo črno snov je nato dobro izpral in posušil, nato jo pa zdrobljeno nasul v bronzoform. One delce, ki so v bronzoformu potonili na dno, je izmijal z etrom ter jih stresel v metilenski jodid. Zdaj je mogel opaziti, da so se nabrali na dnu te tekočine izredno majhni kristalčki, ki so pri nadaljnjem raziskovanju pokazali svojstva, ki so bistvena za diamant.

Moissan je gori opisani polizkus modificiral na razne načine, tako n. pr. je med drugim raztalil v električni peči srebro, v njem raztopil ogljik, potem dobljenem proizvodu zasledil mikroskopsko majhna pa to raztopino hitro ohladil. Tudi tu je mogel v na diamantska zrna.

Koliko truda in energije, pa tako malenkostni uspehi! Skupna teža vseh diamantskih kristalov, ki jih je Moissan dobil pri več kot petdeset izidnih polizkusch, ni znašala več kot samo 10 miligramov!

Približno ravno tako malenkostne uspehe kakor Moissan, je dosegel Ruff. Najsi je izvedel polizkus tako ali tako, vedno je mogel ugotoviti, da se ogljik pretvori v diamant samo pri temperaturi nad 1600° C in pod tlakom, ki znaša nad 1000 atmosfer, da pa so pri tem nastala zrna diamanta tako majhna, da jih moremo komaj opaziti s prostim očesom, in da so torej v praktične svrhe neuporabljiva.

Iz vsega povedanega sledi, da si narava še ne bo dal v dolednem času odkupiti monopola na izdelovanje diamanta.

Ljudski oder v Ljubljani

Torek (na praznik) dne 8. decembra ob pol štirih popoldne »Roza Jelodvorska«, viteška drama v sedmih slikah.

Telovadna akademija popoldne ob 5 istam bo enako mladostno iznajdljiva, obenem pa posrečeno izbrana. Spored je sledeč: Orli, vaje — proste vaje članic za 1926, — skupine — bradlja — proste vaje gojenk za 1926 — petje — vaje s kiji — vaje mladenk s šerpami za 1926 — naraščajске vaje s palicami — drog — »vera, upanje in ljubezen«, simbolična vaja za mladenke — koroški stražarji. — Cene so: Sedeži po 15, 10 in 6 Din, stojišča po 4 Din.

Notar g. dr. J. Barle, ki je 2. t. m. v našem mestu umrl, je bil izrazita osebnost. Uničilo ga je delo, ker se je na svojih poslovnih potih prehladil, pa je v krizi pljučnice odvedalo srce. Zalne zastave na gospodarskih zavodih kažejo, da je bil rajni gospodarno delaven. Komaj po prevratu je prišel v Maribor, pa že je bil med najrazumnejšimi gospodari. Kot tak je bil svoj čas tudi v Kozjem na svojem mestu. Še zdaj živi delo njegovega gospodarstva v celem okraju. Ni čuda, da so ga zato in še kot jurista in notarja iskali z zaupanjem vsi krogi. Svojo gospodarnost pa je naslonil na svojo neomajno narodnost in značajnost. In tako je bil — celi mož, kakor jih je treba! Tradicijo svoje gospodarnosti nam je zapustil. Njegovi blagi duši želimo večnega pokoja, njegovim žalujočim, družinam Barle, Kobi in Jankovič pa naše iskreno sožalje.

Predavanja v petek večer v Prosvetni zvezi ni zaradi raznih tehničnih ovir. Pač pa je prihodnji petek, 11. decembra »Prešernov večer«, govori g. dr. Debevec iz Ljubljane in 18. decembra je »Slomškov večer«, govori pisatelj g. Fr. Finžgar iz Ljubljane. 8. januarja 1926 pa bo »večer sv. Cirila in metoda«, govori g. dr. Kovačič iz Maribora.

Miklavžev za orlovski naraščaj je danes popoldne ob 5 v dvorani Zadrugne gospodarske banke.

Ljudski oder priredi Miklavžev jutri večer ob 8 v dvorani Zadrugne gospodarske banke.

Slov. pevsko društvo Maribor. Skupna vaja v soboto 5. decembra odpade, pač pa ostanejo redne vaje kot do sedaj. Prijatelji petja, ki bi hoteli v našem zboru sodelovati, se morejo zgledati vsakokrat ob času vaj, to je za gospode ob ponedeljkih od 6 do pol 8, za dame ob četrtek od 6 do pol 8 v stolnem župnišču.

Iz Ptuja.

Slomškova proslava. V nedeljo 29. nov. je priredil ptujski Orel s sodelovanjem drugih naših društev, posebno Dekliške zveze, Slomškovo proslavo, ki je bila dobro obiskana. Svečanost se je vršila v Narodnem domu. Za uvod je nastopil pevski zbor, ki je zapel: Glejte, že solnce zahaja... Nato je sledilo predavanje prof. Kotnika, ki je v kratkih potezah orisal Slomškovo delovanje za mladino, šolo in vzgojo, za slov. družino in narod. Stavil ga je kot preroditelja slovenske družine in naroda. Predavanju je sledil lep prizor: Večer slovenske družine v Slomškovem duhu. Dekleta predejo in prepevajo Slomškove pesmi (Predica). Fantje lučijo buče (tikve) in pojejo, babica pripoveduje Slomškove pripovedke in basni, dedek stavi Slomškove uganke, ki jih rešujejo otroci. Prizor je bil jako srčkan in domač. Drugi prizor: Mati ziblje dete in poje pesem: Ajaj dete — mati zamira in angelji trosijo na zibel rože, pevajoč pesem. Sledile so deklamacije naraščajnikov, še druge Slomškove pesmi, na koncu pa se je možki in ženski pevski zbor poslovil pod Slomškovo sliko s pesmijo »Slovenec sem«. Ne bomo hvalili, a rečemo lahko, da je bila to tehnično gotovo ena izmed najlepših naših prireditev. Za to ima zaslug učiteljica gđ. Galinova, ki je prizora sestavila, pevovodja g. Avgust Kos in drugi. Ne

smemo pozabiti tudi tamburaškega zbora juvenata minoritskega samostana pod vodstvom č. g. p. Cirila in učitelja Albina Stritarja. S proslavo je bilo občinstvo zadovoljno.

Narodni praznik smo praznovali svečano. Na predvečer je bila po mestu bakljada. Čitalnica je priredila predavanje. Govoril je s pesniškim zanosom prof. Fran Alič o pretekli zgodovini in lepši bodočnosti. Veliko hiš je bilo v slovenskih in državnih zastavah. Na dan zedinjenja je bila svečana služba božja v mestni proštijiški cerkvi. Po šolah so se vršile svečanostne šolske prireditve.

Poroča. V soboto, dne 28. nov. se je poročil kapetan g. Cenar v Kragujevcu z gđ. Vidko Horvato, hčerko ptujskega odvetnika dr. Tomaža Horvata in njegove žene Vide, roj. Lapajne. Poročal je g. prof. A. Kolarič.

Sprememba posesti. Trgovec g. V. Brnič na Ljutomerski cesti je prodal svojo hišo mesarju g. Juliju Žilavcu.

Iz Primorske.

Konec »slovenskega« učiteljskega v Tolminu. Slovensko javnost na Primorskem je pravkar presenetila vest, da se je z dnem 30. novembra t. l. izpremenilo tolminsko takomenovano »slovensko« učiteljske v štirirazredno nižjo gimnazijo, ki je seveda čisto italijanska. Slovincem ni bilo nič do prejšnjega učiteljskega in jim sedaj tudi ni nič do te gimnazije. Če že morajo svoje otroke pošiljati v italijanske šole, jih pošljejo raje v Gorico in Trst, kjer so cene preje nižje nego višje. Vrh tega tolminske občinarje krvavo skrbi, kako naj vzdržujejo gimnazijo, ko že sedanjih davčnih bremen ne zmorejo. — Slovenski profesorji na bivšem učiteljskem dr. Bevk, Hvala in Bekar kakor tudi Italijan Zambutti so ostali brez službe; pač pa so na gimnazijo imenovani trije novi italijanski profesorji.

Zakon za zaščito materinstva in mladine v Italiji. Italijanski parlament je te dni sklenil zakon za zaščito materinstva in mladine. Zakon stremi za tem, da zavaruje matere že pred porodom pred kvarnimi uplivi na njihovo zdravje in da zagotovi novorojenecem naravno hranjenje — dojenje in to zlasti tudi za nezakonske matere. Pesamezni členi vsebujejo določbe, ki naj preprečijo pohujševanje mladine v kinih in potom tiska in zabranijo zastupljanje mladine v vinom in tobakom. Uvedejo se »otroške izkaznice«, v katerih bodo točno zabeležene vse otrokove družinske razmere in v katere bodo zapisovali vse važnejše dogodke njegovega življenja. Na ta način se omogoči točno nadzorstvo nad mladino in izbira pravih sredstev za varstvo in poboljšanje v vsakem posameznem slučaju. — Notranji minister Federzoni je v svojem govoru koncem razprave o zakonu v zaščito materinstva in mladine naglasil, da naj ta zakon dvigne tižico in moralno moč italijanskega naroda, mereč pri tem posebno na ozdravljenje družine. To je eden temeljnih ciljev fašizma in Mussolinija, ki je odklonil razporoko in zavzel pravec za povzdigo verskega duha.

Rimski pozdrav. Vladni načelnik Mussolini je izdal ukaz, da se morajo od 1. decembra t. l. naprej po vseh državnih in drugih javnih uradih pozdravljati uradniki med seboj edino le na rimski način: z dvigom roke. Srečna Italija, ki ima čas misliti celo na take »reforme«!

Orlovski vestnik.

Orlovski odsek v Novem mestu priredi v nedeljo dne 6. decembra ob 8. uri zvečer v dvorani Rokodelskega doma v Novem mestu Finžgarjevo trodejanko »Veriga«. — Dijaško podporno društvo realne gimnazije v Novem mestu vzprijor v ponedeljek dne 7. in torek dne 8. decembra ob 8. zvečer v dvorani Narodne čitalnice Shakespearskega »Hamleta«. Režijo vodi g. prof. Potokar. Sodelujejo gg. profesorji, avskultantje, učitelji in gđ. učiteljice.

Donisi.

Cerkije na Gorenjskem. Električna — to je danes problem, o katerem se razpravlja po vseh naših gostilnah in shajališčih, ki ga na en ali drugi način rešujejo gospodarji ob dolgih zimskih večerih ob topli peči. Zakaj pravim: problem? Saj je vendar gotovo dejstvo, saj se more vsakdo na lastne oči prepričati in se je lahko prepričeval že na leto dni. In vendar je električna pri nas še — problem. Tako vsaj v očeh vseh, ki razmišljajo rešitve. Zdaj ustreza sicer vsem potrebam, kolikor jih pač električna more, ne le v Cerkijah samih, temveč že v več vseh naokrog. Toda inštalacija se nadaljuje še dalje in se bo menda še — in to izpreminja v očeh ljudi dejstvo v problem: bo li razmeroma slabotna centrala mogla vztrajati vsaj še kot zadostni vir razsvetljave? Saj drugače itak ne prihaja pri nas v poštev, dasi bi bilo nasprotno želeno, ker ne gori več nego ob večerih in jutrih. Ali ne bi bilo mogoče ta produktivni čas napraviti trajen, morda le z izjemo kakih popoldanskih ur, bi se, ne le kot kurivno sredstvo, uporabljala tudi v druge svrhe (za elektr. samovarje, likalnike, pečice itd.). Preko noči se redno dogajajo slučaj, ko je luč neobhodno potrebna (bolezen, otroci itd.), prav tedaj nam dokajkrat pusti na cedilu. Čemu nam dvojni luči, če imamo pa v ta namen električno? — Zakaj ne vrnemo tudi večnemu Dobrotniku nekaj od tega daru? Velikostno cerkev imamo: kako bi se to veličastvo povečalo še s tem, da jo okrasimo z električno razsvetljavo! Kako čarobna bi bila polnočnica o Božiču! Farani, ne štedimo vsaj v tem oziru, Bog nam ostane gotov plačnik! — Drugi veliki problem pri nas pa je — naš »Ljudski dom«. Čemu nam stoji samotni, neizrabljen — smv ga postavili zato, da nam spet razpače in stonihni? Ni bil li postavljen izobražbi in kulturi? Deset suhih let je minulo! Hvala Bogu! Ljudje, to je resničen in še važnejši problem, le žal, da razmišlja o njem tako malo pametnih in resnih mož...

Brezje pri Čemšenku. Dne 21. nov. je poslastniku Damjanu Lebarju neopazeno ušel iz njake prešči-mrjasec na sosedovo dvorišče Franc Razborške in je tam divjal po dvorišču. V tem pridu Franc Razborške s planine domov in vidi, da sosedov mrjasec spenja po vratih njegovega svinjaka, ga z bičem udari, da bi ga odpodil, pri tem je mrjasec odskočil po nesreči na železne vile, katere so se nahajale na dvorišču in se natakne nanje tako nesrečno, da bi bil poginil, ako bi ga gospodar Lebar ne bil takoj zaklal. Po prizadevanju župana kot predsednika posredovalnega urada in njegovega svetovnika sta se stranki poravnali tako, da je Razboršek plačal Lebarju 300 Din za odškodnino in da sta si še v nadalje dobra sosedu in zvesti prijatelja ostala.

Dijaški vestnik.

Dijaške marijanske kongregacije v Ljubljani prirede dne 5., 6., 7. in 8. decembra v križarski cerkvi pobožnost v proslavo Brezmadežne. Spored: V soboto, nedeljo in ponedeljek ob pol 5. uri popoldne govor in litanije. Na praznik (v torek 8. t. m.) ob 6. uri zjutraj sv. maša s skupnim sv. obhajilom popoldne ob 5. uri govor in litanije. Kongregacije udeležite se pobožnosti polnočevitino!

Za sv. Miklavža

priporoča Jugoslovanska knjigarna naslednje mladinske knjige in slikanice:

Burnett, Mali lord. Broš. Din 20, vez. Din 30. Slapšak, Dedek je pravil. I. Zvezek: Marinška in škrtateljčki. — Bom že. Pravljici. Broš. Din 20, vez. Din 36.

Širok, Slepí slavíki. Sedem pripovedk za dec. vez. Din 18.

Kržič, Angelček, otrokom prijatelj, učitelj vodnik. Letnik 1895, 1906, 1908, 1912 do 1916, 1919, 1921 do 1925, vez. po Din 20.

Kržič, Vrtec. Časopis s podobami za slovensko mladino. Letnik 1910, 1911, 1913 do 1917, 1921 do 1925 vez. po Din 32.

Levstik-Smrekar, Martin Krpan. Pravljica s podobami za mladino. Din 20.

Mali palček. Slikanica za otroke. Din 20.

Obisk na pristavi. Slikanica za deco. Din 20.

Robinson. Slikanica za otroke. Din 20.

Konec parne lokomotive! Na ameriški New-yersy Railroad železni cesti je prišla nedavno tega v obrat prva lokomotiva, kurjena s sirovim oljem. Prvi polizkus so pokazali veliko prednost te lokomotive, ker potrebuje samo peti del izdatkov parne lokomotive. Ameriški železniški strokovnjaki so prepričani, da v desetih letih ne bo nobene parne lokomotive več.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama.

Začetek ob 8 zvečer.

Petek, 4. decembra: ZAPELJIVKA. — Red E.

Sobota, 5. decembra: Zaprtó.

Nedelja, 6. decembra ob 3 popoldne: PEGICA MOJEGA SRCA, ljudska predstava po znanih cenah. Izven. — Ob 8 zvečer: PERIFERJA Izven.

Ponedeljek 7. decembra: Zaprtó.

Torek, 8. decembra: VDOVA ROŠLINKA. Izven.

Opera.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Petek, 4. decembra: EVA. — Red B.

Sobota, 5. decembra: DON JUAN. — Red F.

Nedelja, 6. decembra ob 3 popoldne: AIDA. Izven.

Ponedeljek, 7. decembra: Zaprtó.

Torek, 8. decembra ob 3 popoldne: NETOPIR. Izven.

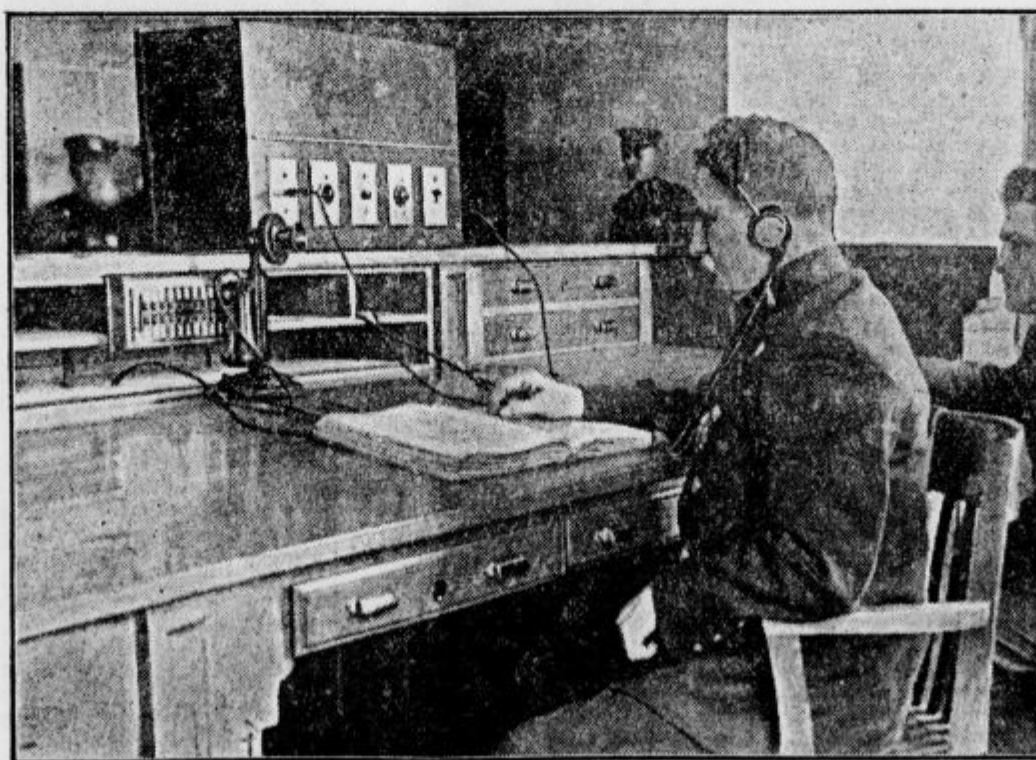
Ljubljanska opera vzprijor v petek 4. t. m. ob pol 20 zvečer Foersterjevo opero »Evo«, ki je dosegla pri premijeri popoln uspeh. V glavnih vlogah nastopijo gg. Thierryjeva, Ropasova. Ribičeva Banovec in Holodkov. Dirigira in režira g. kapelnik Balatka.

Aida kot ljudska predstava. Da se ustrezno želji širšega občinstva, se vzprijor v nedeljo dne 6. t. m. ob treh popoldne velika Verdijska opera »Aida« kot ljudska predstava po znanih cenah. Vstopnice za to vzprijoritev so na razpolago od sobote zjutraj dalje v opernem gledališču.

Narodno gledališče v Mariboru

Petek, 4. dec.: Zaprtó.

Sobota, 5. dec. ob 20. uri »Vesela vdova«. Ab. C.

Radio-signalni aparat v službi njujorške policije.

Nov aparat, ki omogoča policijskim postajam mnogo hitrejšo medsebojno zvezo kakor sedanje priprave. S svetlobnimi znaki obvesti aparat poljubno število policijskih postaj takoj o izvršenem zločinu.

Gospodarstvo.

Nabava štajerske kokoši za karlovske oblasti.

Svetovni glas naše štajerske rjave kokoši, ki je že davno znana in cenjena po vsej srednji in zapadni Evropi, se polagoma širi tudi v južnejše pokrajine naše države. Zakaj ne bi širili dobro, kar imamo predvsem v domovini?

Dne 18. novembra t. l. je prišla v Maribor nabavljalna komisija primorsko-krajiške oblasti iz Karlova pod vodstvom kr. gospodarskega nadzornika Mrafovića. Nabava se je vršila v soboto, dne 14. novembra v Razvanju pri Mariboru, v nedeljo, dne 15. novembra na razstavnem prostoru v Mariboru, v ponedeljek, dne 16. novembra pa v St. Jurju ob j. ž. Nabavilo se je skupno 100 petelinov in 242 kokoši, večinoma iz letošnjih spomladanskih gnezdi; kure so bile deloma tudi lanske. Kakovost živali je bila v splošnem dobra. Nekateri rejci, posebno na mariborski razstavi, pa tudi v Razvanju in deloma v St. Jurju so prodali krasno izredno blago. Zato lahko upamo, da bodo odjemalci prav zadovoljni čeprav so dobili vmes tudi nekaj srednje lepih živali. Vsaka prevzeta žival je bila takoj zaščitno cepljena proti perutninski koleri, ki je v nekaterih okoliših obširne primorsko-krajiške oblasti epidemična. Živali iz Maribora in Razvanja so se odpremile v posebnem vagonu še v nedeljo zvečer. Najet spremljevalec je skrbel medpotoma za krmljenje in napažanje. Prejeli smo razveseljivo vest, da so vse živali prišle zdrave na cilj.

Naši perutninarji so lahko zadovoljni. Prejeli so lepe novice za svoje peteline in kokoši. Zgovorni glas denarja jim je pokazal, kako dobičkanosna postane lahko živinoreja tam kjer dobro blago in sloves skrbita za visoko rejsko ceno. Ob tej priliki pa moramo žal ugotoviti, da so nekateri perutninarji nameravali prodati blago, ki jim v naši oblasti ne dela časti. Sicer so bili redki a naglašati le moramo, da nekateri rejci še vedno ne poznajo glavnih znakov naše pasme. Tako smo videli živali s perjem na nogah, s petimi prsti, z rumenimi nogami in kljunom. Ponekod pa manjka tudi potrebna snaga v kurjih hlevih, o čemur pričajo močno apovite noge posameznih živali (kurje garje). Vse te živali so se morale seveda zavrniti. Naši perutninarji pa naj računajo s tem, da hočemo v bodoče v tem pogledu še mnogo strožje postopati. To je potrebno, da obdržimo in še razširimo izreden sloves, ki ga uživa naša perutna.

Kupci ki izražali namero tudi prihodnje leto zopet kupiti večje število kur v naši oblasti, če bodo le z letošnjo pošiljko zadovoljni, o čemur smo pa prepričani.

Ing. B. V.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani ima v petek, dne 11. dec. ob pol 9. dopoldne v zborničnih prostorih redno javno sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Namenila predsedstva. 2. Poročilo o delovanju zbornice. 3. Poročilo o prezidavi zborničnega posloja. 4. Zbornični proračun za leto 1926. 5. Poročilo o važnejših akcijah v finančnih zadevah. 6. Predlog k načrtu finančnega zakona za leto 1926-27. 7. Poročilo o stanju prispevkov za bolniško zavarovanje. 8. Predlogi zborničnih članov. 9. Tajna seja.

Konkurz o imovini »Sloga«, nakupovalne in prodajne zadruge, r. z. z. o. z. v Ljubljani je razglašen konkurz.

Odprave konkurza. Odpravljena sta konkurza: Franc Majdč, trgovec v Kranju; Justa Repič, omožena Kramar, bivša trgovka na Polzeli, sedaj v Kamniku.

Likvidacija. — Likvidacija je priglasila: Splošna gospodarska zadruga v Mokronogu, r. z. z. o. z.

Travnica žarnic v Belgradu. Iz Belgrada poročajo, da se bo tam osnovala tvornica za žarnice.

Etivaža sliv v Sloveniji. Iz Belgrada javljajo, da je ministristvo trgovine in industrije dovolilo firmi »Globus« d. d. osnovati na Vrhniki etivažo sliv.

Gibanje na Državni borzi dela v Ljubljani. V času od januarja do 28. novemb. 1925 je prošlo dela: moških 5851, žensk 1630 skupaj 7481 oseb; delo je bilo ponujeno: moških 4220, žensk 1017 skupaj 5237; izvršeno posredovanj: moških 2230, žensk 908 skupaj 3138; odpotovalo je: moških 1659, žensk 386 skupaj 2045 oseb.

Tekma za producente orodja in strojev za vinograde. Italijansko ministristvo za narodno gospodarstvo je razpisalo mednarodno tekmo za izdelovalce orodja in strojev za obdelovanje vinogradov. Tekma se bo vršila v Cantina Sperimentale v Barletti (Italija). Tekma bo začela 15. aprila 1926 in se konča 15. junija 1926. Podrobnejše pogoje izvedo zainteresirani v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani med uradnimi urami.

Mednarodni kartel industrije žarnic. V kratkem se vrši v Bernu glavna skupščina mednarodnega kartela žarnic. Na skupščini bodo zlasti razpravljali o tipizaciji žarnic za ves svet, da poenostavijo produkcijo in jo pocienijo.

Cenitev evropske produkcije sladkorja. Zadnja poročila cenijo evropsko produkcijo sladkorja v tekoči kampanji na 7,532.000 ton napram 7,078.000 tonam v kampanji 1924-1925.

Borze.

Dne 3. decembra 1925.

Denar.

Zagreb. Berlin 13.895 (13.895—13.896) London 226.50—228.00 (227.80—229.20). New York 56.17—56.77 (56.175—56.775). Pariz 214.76—218.70 (216.40—222.40). Dunaj 7.915—8.015, Curib 10.855—10.935 (10.855—10.935). Praga 166.50—168.50 (163.54—166.54).

Curib. Belgrad 9.20 (9.175). Budimpešta 72.90 (72.70). Berlin 123.50 (123.50). Italija 20.90 (20.875). London 25.14 (25.14). New York 519 (519). Pariz 19.75 (19.90). Praga 15.375 (15.375). Dunaj 73.15 (73.10). Bruselj 23.50 (23.70). Bukarešt 2.35 (2.35). Sofija 3.775 (3.775). Atene 7 (6.92). Amsterdam 208.70 (208.60). Kopenhagen 129.12 (129). Stockholm 138.82 (138.90). Oslo 105.375 (105.50).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.535, Kodanj 176.05, London 31.31, Milan 28.54, New York 707.95, Pariz 27.07, Varšava 89.25. Valute: dolarji 707.50, argenti funti 34.27, francoski frank 27, lira 28.45, češko-slovaška krona 20.925.

Praga. Devize: Lira 136.375, Zagreb 59.98, Pariz 129.25, London 163.50, New York 33.75.

Vrednostni papirji.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 70.50—78, vojna odškodnina 300—310, zastavni listi 50—22, kom. zadolžnice 20—22, Celska 200—205, Ljublj. kred. 210 den., Merkantila 100—102, zaklj. 102, Slavenka 40 den. Kred. zavod 175—185, Sirojce 133 den., Trbovlje 320 den., Veveče 120 den., Nihag 34 den., Stavbna 100—110, Sešir 150 bl.

Zagreb 7% invest. posoj. 76.50—77.50, vojna odškodnina 312.50—313, dec. 314—315, Hrv. esk. 119—120, Kred. 133—135, Hipobanka 65—67, Jugobanka 103—110, Prastetion 937.50—942, Ljublj. kreditna 210 den., Eksploatacija 43—44, Seferana 460—470, Nihag 37 bl., Gutmann 380 bl., Savex 155 bl., Slavonija 44—45, Veveče 120 den.

Dunaj. Podon.-savska-jadr. 661, Zivno 780, Alpine 273.100, Greinitz 124, Kranjska industrija 200, Trbovlje 411.500, Hrv. esk. 144, Leykam 146, Jugobanka 130, Hipobanka 50, Avstr. tvornice za dušik —, Slavonija 52.500.

Blago.

Ljubljana. Les: Smrekovi ali jelovji brzojavni drogovi 7—8 m dolj, fco meja za kos 1 vag 40—

40, zaklj. 40, hrastovi plohi, neobrebjeni, I., II., od 2.50 m naprej, 90, 110, 130 mm, fco meja 1000—1050, bukova drva, suha, 1 m dolj, fco naklad. postaja 21.70 den., bukovi hlodi Ia, od 80 cm naprej in 2.50 m dolj, naprej, fco meja 850 den., tram montie od 3—7-9 in 4 m naprej, fco naklad. post. 250 bl. — Zito in poljski pridelki: Pšenica bačka, fco vag. naklad. post. 2 vag. 267.50—267.50, zaklj. 267.50, koruza stara, fco bačka postaja 1 vag. 160—160, zaklj. 160, koruza nova, času primerno suha, z kval. gar., fco vag. naklad. postaja 125 bl., koruza domača, prekmurska, v peči sušena, fco vag. naklad. postaja 180 bl., ajda domača, fco vag. naklad. post. 250 bl., proso domače, fco vag. naklad. post. 1 vag. 195—195, zaklj. 195, oves, fco vag. naklad. post. 178.50 bl., krompir beli, fco vag. naklad. post. 70 bl. — Seno, slama: Seno sladko, stisnjeno, fco vag. naklad. postaja 70 bl. — Vino, žganje: Slivovka, gar. 50%, ne otrošarinjena, fco vag. nakl. post. za 100 litrov 2000 bl.

Tujec na naših tleh.

(Glej štev. 271 »Slovenca«.)

II.

Kar se tiče vprašanja tujih uslužbencev pri nas v Sloveniji, pravi g. M. Š., da gre tu le za neznatno peščico ljudi, ki jih menda lahko preštejemo na prste treh ali štirih rok, in da je torej težko razumeti, kako naj to krdelce kvarno vpliva na zaposlenost domačega prebivalstva... Ne vem, če je res tako, po mojih informacijah in podatkih, ki sem jih zbral, je to »krdelce« tujcev v Sloveniji prav močno krdelo, in lahko bi bili zadovoljni, če bi na njihovo mesto prikorakalo krdelo naših ljudi, ali iz tujine domov ali pa iz domačih rezerv, ki čakajo na službo.

Sicer pa zopet ne gre za število, gre za načelo. Lahko je tisoč tujcev v naši deželi, ako so v resnici kvalificirani, v resnici potrebni in v resnici nenadomestljivi; noben pameten človek se ne bo na tlem spodtikal; toda dovoliti ne smemo niti enemu tujcu, da neupravičeno sedi na svojem mestu in odjeda kruh domačinu.

Priznam, da v Sloveniji, kjer je kontrola od strani oblasti bolj vestna in natančna, ni veliko takih nepotrebnih tujcev in da bi per-lustracijo vseh tujcev po naši podjetjih na njihovo usposobljenost in potrebnost mogoče izkazala relativno le majhno število takih, ki so neupravičeno in po krivih poth, radi interesov, ki sem jih omenil v prvem članku, prišli res do dobrih služb; toda vse hujše so razmere v drugih pokrajinah naše države, zlasti v Vojvodini, Hrvatski in Bosni; tam kar mrgoli po vseh podjetjih tujcev, za katere se človek zaman vprašuje, kakšno eksistenčno pravico imajo na svojih položajih.

Sicer g. M. Š. na fin način izraža, da smo Slovenci na tem, kako je onstran Sotle, des-interesirani. Po mojem je to stališče napačno. Nasprotno: ravno pri tem vprašanju smo Sloveni živo zainteresirani tudi za tozadevni razmerah v drugih delih naše države, saj moramo vendar skrbeti, da dobijo naši ljudje kruha v svoji državi, a ne da se morajo potikati po svetu; in veseli bodimo, da je danes za nas še prilika, da hiperprodukcija naših delavskih sil lahko odvedemo med Hrvate in Srbe; ne bo več dolgo, pa se bodo tudi tam vrzeli napolnilo — in pot nam bo zaprta. In zakaj bi v Osijeku, Novem Sadu, Sarajevu sedel Nemec ali Mažar, ko ga lahko nadomesti Slovenec?

V naši državi je bilo l. 1922 zaposlenih okoli 40.000 tujih državljanov, umskih in ročnih delavcev. To število je bilo prvi čas po prevratu znatno manjše, a je v sledečih letih vse bolj naraščalo; lahko se reče, da se je z letom 1920. začela nova invazija tujcev, in da njih veliko število igra danes usodno vlogo v naših socialnih razmerah. Naš človek, ki išče službe in dela, zadene vsepovsod na tujca, z mastno plačo zavzemajočega mesta, za katero ima on, domačin, vso in čisto veliko boljšo kvalifikacijo in kjer bi se rad za-

dovolil tudi s skromno plačo, samo da bi prišel do kruha — in zato slišimo dan za danem v naši javnosti klice Ven s tujci! Ni to sovražnost, ni to šovinizem, ampak je potreba, sila, samoobrana in pa protest proti očitni krivici.

Število tujih delavcev v naših podjetjih je torej zelo veliko in povsem naravno se moramo vprašati, ali je to stanje danes, spričo tolikega navala kvalificiranih domačih sil na borzi dela in vedno hujše borbe za kruh, res v faktičnih razmerah utemeljeno in opravičeno? Seveda: v primeri z množico zaposlenega domačega delavstva predstavljajo tujci povprečno le neznaten odstotek, in to dejstvo je služilo našim industrijskim krogom vedno kot najmočnejši argument v boju proti pravilniku ministristva za socialno politiko. Stvar pa ima, če jo s prave strani pogledamo, povsem drugačno lice. Vzemimo samo en primer: Neko podjetje na jugu zaposluje preko 1200 delavcev, med njimi 60 tujcev, torej komaj 5 odstotkov. Toda kaj so domačini, kaj so tujci v tem podjetju? Domačini so skoro vsi le delavci s krampom in lopato, navadnih dninarji, a kar je vodilnega, intelektualnega in profesionalnega osovja v obratu, to pa je vse samo tujec: od tvorniškega ravnatelja pa do skladiščnika, od poslovođa pa do paznika, od tipkarice pa do portirja — vse sami Nemci! Ali res nimamo domačih ljudi, ki bi jih mogli nadomestiti? Ali nimamo pisмениh ljudi, ne komercialistov ne tehnikov, ne kontoristov ne monterjev, ne kovačev ne mizarjev, ne pisarniških moči? Ali mora res vse količkej višje kvalificirano in boljše plačano delo opravljati tujec, ali ni zato najti nobenega domačina? In ali akademsko naobrazen naš človek z znanjem slovenskega in nemškega jezika ni toliko vreden ko tujec s par razredi in znanjem samo nemškega jezika?

Pisec teh vrstic je imel dosti prilike proučiti razmere v različnih podjetjih in se prepričati, kako neupravičeno sedi na marsikaterem mestu tujec in odjeda kruh domačinu — in kako težko ga je izpodriniti in kako ima slabše kvalificiran tujec prednost pred boljše kvalificiranim domačinom.

Da leži v vsem tem gotov sistem podjetij, ki so v tujih rokah oziroma s katerimi ravnaajo tujci, sem že v prvem članku povdarril. Naj ilustriram to še s par primeri:

Na neko podjetje sta s hvalevredno vzajemnostjo in vztrajnostjo pritiskala i ministristvo za socialno politiko i ministristvo trgovine in industrije z opomini, naj gleda, da čimprej tujce v svoji tvornici nadomesti z domačini. Podjetje se je temu še vztrajnejše upiralo z najrazličnejšimi izgovori. Naposled pa se mu je pripetila smola, da je odšel knjigovodja in treba mu je bilo novega. Vedelo je, da dovoljenja za importiranje tujca, nekega Dunajčana, ki ga je imelo že izbranega, ne bo tako lahko dobili. Izmisli si je torej »trik«. Iskalo je knjigovodja po Jugoslaviji — pod malo vabljevimi pogoji: visoke zahteve, a majhna plača. Seveda se ni noben primerno kvalificiran knjigovodja za tako slabo plačano mesto (povrh tega še v zakotnem balkanskem kraju) oglašil. No, in tako je podjetje sporočilo ministristvu, da v celi državi SHS kljub vsemu iskanju potrebnega knjigovodja ne more dobiti in prosi zato, da se ga sme vzeti iz inozemstva. In prišlo je na ta način do svojega človeka. Toda namestilo je tega tujca s še enkrat toliko plačo nego jo je ponujalo domačim oferentom. Za tako plačo bi bilo lahko dobilo najodličnejšega jugoslovenskega knjigovodjo, vsekakor strokovno in splošno bolje kvalificiranega, nego je bil tisti Dunajčan, ki ima samo navadno trgovsko šolo in zna samo nemški. To se je zgodilo l. 1922.

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski spisal Jules Verne. — Poslovenil A. D.

Planjava, ki se razprostira na vzhodu avstralskih Alp, je čisto ravna, le malo nagnjena proti morju. Njeno enoličnost so motili tupatam šopi mimoz, skupine evkaliptov in najrazličnejših vrst gumijevcev. Med njimi je rastle živocvetno vejami, ki se mu latinski pravi »gastrolobium grandiflorum«. Večkrat so jim prekrizali pot potočki, polni nizkega bičja in obdani od orhidej, pa posebnih ovir jim niso napravljali, ker so jih kar prebredli. V daljavi so se plašile pri približanju popotnikov cele jate kazvarjev in dropelj. Pod njihovim so poskakovali kengururji kakor množica prožnih močicev. Toda naši lovci niso mislili več na lov, posebno pa si njihovi utrjeni konji niso želeli tega napora.

Težka soparica je ležala nad vso pokrajino. — Ozračje je bilo prenasajeno z elektriki; čutili so jo tako ljudje kakor živali. Vlekli so se počasi naprej, ne da bi se zmenili za lovski raj. Tišina je bila popolna, le zdajpazdaj jo je prekinil Ayrton, če je z rezkim glasom pognal lene živali.

Od poldneva do dveh so vozili po čudnem praprotnem gozdu, ki bi zbudil občudovanje vsakogar, ki ne bi bil tako utrjen. Rastline, ki so čisto slične drevju, so bile vse v cvetju. Nekateri med njimi so dosežale višino tridesetih čevljev. Konji in jezdeci so šli z lahkoto pod njihovimi vejami; zdajpazdaj je zabrnelo kolesce pri ostrogi, če je noga zadela ob olese-nelo steblo. Pod temi nepremičnimi sončniki je vladal hlad, čez katerega ni prišlo nikomur na misel prito-

ževati se. Gospod Jakob, ki ni imel navade skrivati občutke, se je od zadovoljstva globoko oddihnil, da so jate papig in kakadujev prestrašene vzletavale. To je bilo krika in vika, da je Paganel malone oglušil.

Paganel je baš najbolje volje odgovarjal vresčevim papigam in vriskal, ko so ga tovariši zagledali, kako se je opotekel in zgrudil s konjem vred. Ali je bila to nezavest ali še kaj hujšega, morebiti celo sončarica? Vsi so prihiteli k učenjaku.

— Paganel, Paganel! kaj vam je? je zavpil Glenarvan.

— Kaj mi je, dragi prijatelj! je odgovarjal gospod Jakob in se motovillil iz stremen, konja nimam več, konja.

— Kaj? Vaš konj...

— Mrtev, kakor od strele zadet! Prav kakor Mulradjev.

Glenarvan, John Mangles in Wilson so pregledali žival. Paganel se ni motil. Konja mu je hipoma ubilo.

— To je pa več kakor čudno, je dejal John Mangles.

— Čudno, prečudno zares, je zamrmral major.

Glenarvana je nova nesreča zaskrbelo. V tej pustini ni mogel pomisliti, da si nakupi nove živine.

Ce zadivja med živalmi nalezljiva bolezen, bi bilo zelo težko nadaljevati pot.

Predno se je nagnil dan, so je zdela beseda »nalezljiva bolezen« opravljena. Zgrudil se je še tretji konj, Wilsonov, in kar je bilo še hujše, bolezen je ubila tudi enega od volov. Tako so imeli od vozne živine samo še troje volov in četvero konj.

Položaj je postajal resen. Moški bi že kako prestali brez konj in hodili peš. Koliko skvaterjev je že hodilo tako po teh pustinja! Toda kaj bo s popolni-

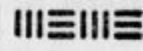
cama, če obtiči voz v pustinji? Ali bosta mogli prehoditi stodvajset milj, ki jih še ločijo od Twofoldskega zaliva?

John Mangles in Glenarvan sta bila zelo vznemirjena. Preiskala sta še preostale živali. Morebiti bi vendar mogla na kak način preprečiti nadaljne nesreče. Pregledala sta jih, pa nista našla najmanjšega znaka bolezni niti slabosti. Živali so bile popolnoma zdrave in so izborno prenašale vse napore popotovanja. Glenarvan je torej upal, da nenavadna kuga ne bo zahtevala novih žrtev.

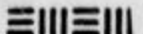
Tako je mislil tudi Ayrton, ki je priznal, da mu je stvar popolnoma zagonetna.

Odpravili so se zopet na pot. Pešci so se izmenoma vrstili na vozu, da so si malo odpohili. Tisti dan so prehodili samo deset milj. Ko je dal Glenarvan znamenje za počitek, so se utaborili kakor po navadi. Noč so prebili srečno pod visoko praprotjo, med katero so letali ogromni netopirji, ki jih Avstraleci po pravici imenujejo leteče lisice.

Naslednji dan, dne 13. januarja, je bil dokaj srečen. Dogodki preteklega dne se niso ponovili. Zdravstveno stanje vse ekspedicije je bilo zelo povoljno. Konji in voli so pridno vlekli. V salonu gospe Helene je bilo zelo živahno, ker je bilo vedno dovolj obiskovalcev. Gospod Olbinett je imel čez glavo posla, da je pripravil dovolj osvežujoče pijače, zakaj vročina je bila neznosna, skoro trideset stopinj. Tistega dne so popili nič manj kakor pol sodčka škotskega piva. Proglasili so, da je Barclay in Co. največji človek v Veliki Britaniji, celo večji od Wellingtona, ki bi gotovo ne znal delati tako izbornega piva. Saj veste, da je bilo v tem tudi nekaj škotske samohvale. Gospod Jakob je veliko pil, pa še več govoril in sicer de omni re cibilibi (o vsem mogočem).

Priporočamo »Ljudske knjižnice« v Jugoslovanski knjižarni v Ljubljani. 17 predvojnih zvezkov po nizkih cenah ter nova ilustrirana zvezka: 19. zv.: Kazan, volkji pes, br. 18 Din, vez. 30 Din. 20. zv.: Kralj gorā, br. 18 Din, vez. 30 Din. — KOL.

Drugi slučaj: Neko podjetje je l. 1920. potrebovalo skladišnika, čisto navadnega skladišnika. Tudi na to mesto je moral priti tujec — po protekciji direktorja-tujca. Njegova kvalifikacija: trgovski pomočnik. A mož je pripeljal s seboj tudi dve nedoletni hčeri s čisto navadno šolsko izobrazbo, brez vsake prakse. Obe sta danes v istem podjetju nameščeni kot uradnici. Podjetje pa reklamira napram oblastim vse tri kot specialiste, neobhodno potrebne in nenadomestljive. Zasluge te nenadomestljive nemške rodbine pa znaša skupno okoli 8000 Din na mesec s prostim stanovanjem, kurjavo in razsvetljavo ter še drugimi ugodnostmi. Tri naše družine bi se od tega sijajno živele!

Tretji slučaj: Neko podjetje je pod pretezo krize in slabih poslov izvedlo redukcijo osebja — tako, da je odpustilo domačine, tujce pa obdržalo. Kje je tu zakon, ki bi ščitil domačine?

Zglašal se bo čitatelj in vpraševal, kako so take stvari mogoče? Pri nas je vse mogoče. A zakaj je mogoče, to pa spada v poglavje, ki ga je dobro osvetlil g. M. Š. in ki se mu pravi — korupcija.

Dovolj. Hotel sem samo s podčrtanjem nekaterih momentov, ki so morda manj znani, pokazati, kako važno in nujno potrebno je s socialnega, gospodarskega, narodnega, prav-

nega in moralnega vidika, da se vsestransko uredi vprašanje uposlitve tujih delavcev, torej ne samo tistih, ki prihajajo v deželo, ampak tudi tistih, ki so že preje tu. Zahteva, ki se vedno glasneje ponavlja v našem časopisu, naj se vsi tujci po naših podjetjih perlustrirajo in nepotrebni odstranijo, je popolnoma upravičena. Ako za takšen postopek ni zakonskih sankcij, naj se pa ustvari. Dolžnost poklicanih faktorjev je, da temu vprašanju posvetijo vso pozornost.

Popravek. V sobotnem članku je v prvem stolpcu zadnja vrsta tiskovna pomota; treba brati brez vsake rezerve (a ne razprave). R.

Naznanila.

Predavanje v društvu »Soča« v Ljubljani. V soboto dne 5. t. m. predava v salonu pri »Levu« gosp. Ante Mervič, ravnatelj meščanske šole v Ribnici o zelo važni temi, ki se glasi: »Društvena dekadencia in naša krivda pri tem. Način ozdravljenja.« Ker je to predavanje edino v tem mesecu, pričakujemo obilne udeležbe. Vabljeni so vsi člani in prijatelji društva. Začetek predavanja ob pol 9 zvečer. Vstop vsem prost.

Glavni odbor Osr. Zveze javn. nam. in upok. ima v soboto dne 5. t. m. ob 20. uri pri Bončarju nujno sejo. Poroča predsed. Lilleg.

Krekova prosveta v Ljubljani priredi v nedeljo popoldne točno ob petih sklopično predava-

nje: Don Quixote de la Mancha, junak žalostnega lica.

Šmartno pri Litiji. Katol. prosvetno društvo priredi v Društvenem domu v soboto, 5. t. m. zvečer ob sedmih Miklavžev večer za malčke in odrasle.

Koristne gospodarske knjige po znižani ceni:

Draginja, ki je sledila vojni, je poglajala knjižne cene do take višine, da jim kupovalna moč občinstva ni mogla nič več slediti. Ne samo pri nas v Sloveniji temveč tudi v najbolj kulturnih krajih Nemčije so knjigotržci prodali zadnja leta tako malo knjig, da se ni nič več izplačevalo zalagati novih. Vseled tega so pričeli najprej nemški knjigotržci znižavati cene svojim knjigam, tako da jih prodajajo danes večkrat pod lastno ceno, samo da dvignejo promet.

Sedaj so jim sledili tudi slovenski knjigotržci.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani je pravkar znižala cene svojim najlepšim gospodarskim knjigam, ki so zadnja leta izšle. Predvsem pripomočimo sledeče knjige po znižani cenah, ki so za vsako gospodarstvo zelo koristne:

Humek Martin, Domači vrt, Praktični navod, kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo. Okoli 200 str. z 69 podobami v besedilu in 2 barvnimi slikama. Znižana cena broš. Din 33.—, vez. Din 40.—.

Humek Martin, Sadije v gospodinjstvu. Kratek navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konzerviranju sadja in zelenjavi.

Okoli 80 str. s 13 barvanimi prilogami in 42 slikami. Znižana cena Din 24.—.

Humek Martin, Praktični sadjar. Zbirka najvažnejših sadjarskih nauk. 420 str. s 24 barvanimi umet. prilogami in 92 slikami v besedilu. Znižana cena vez. Din 80.—.

Kalinšek, S. M. Felicitas, Slovenska kuharica. Sedmi natis. Velika izdaja. Okoli 700 strani. Mnogo slik v besedilu in 33 umetniških tabel v naravnih barvah. Znižana cena. Elegantno vezana Din 160.—.

Humek Martin, Sadno vino ali sadjevec. Navod, kako ga izdelujemo in kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno in zdravilno pijačo. Okoli 130 str. z 42 podobami. Znižana cena Din 10.—.

Humek Martin, Breskev in marelica. Navodilo, kako ju vzgajamo in oskrbujejo. 56 str. z 22 slikami in 2 barvanimi prilogami. Znižana cena Din 10.—.

Slivnik, Perotinarstvo. Kako vzgajamo, gojimo in negujemo domače ptice. Z mnogimi slikami. Znižana cena Din 40.—, vez. v platno Din 50.—.

Vse te knjige se naroče v »Jugoslovanski knjigarni« v Ljubljani.

Kdor pošlje denar za eno ali več knjig naprej, dobi knjige poštne prosto.

Denar se lahko pošlje brez stroškov po poštni položnici, ki se dobi pri vsakem poštnem uradu na naslov: Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, pošt. čekovni račun št. 10.547.

Poizvedovanja.

Našel se je mal zavojček blaga v pondeljek dne 30. nov. na Glavnem kolodvoru v Ljubljani. Dobi se v Zeleni jami 130, Sorn.

Barvne trakove, ogleni-, povošeni-, kopirni papir, heklografični zavitki in druge potrebščine pri Lud. Baraga, Selenburgova ulica 6/1 Telefon štev. 950

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1.50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znakmo!

Sprejem čevlarskega pomočnika za fina zbita in šivana dela Delo stalno, plača dobra. Hrana in stanovanje lahko v hiši. — ALOJZIJ LOBODA, čevljar, Domžale.

Hlapec išče službe h konjem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8113.

Izurjena ŠIVILJA v izdelovanju perila, večša vezilka, vajena predtiskarije, išče mesto pri kaki šivilji ali v trgovini. Ima svoj šiv. stroj. Naslov upravi: 8050.

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE sprejme perfektno korespondentinja

in popolnoma samostojnega ELEKTROTEHNIČARJA za premotavanje električ. strojev in aparatov za gradnjo in popravilo stikalnih naprav visoke in nizke napetosti. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8122.

NAJBOLJŠA REKLAMA so oglaš v »Slovenca«.

HIŠA z dobro vpeljano trgovino z mešanim blagom, na periferiji mesta, radi odpotovanja napredaj. Stanovanje in lokal takoj na razpolago. — Naslov v upravi lista pod št. 8078.

Člani podružn. Saveza grafičnih radnikov (ca) v Ljubljani javljajo tužno vest, da je preminil na Golniku kraj Tržiča njih zvesti tovariš

Franc Učak

strojnik

3. decembra ob 9 dopoldne po težki in mučni bolezni, star 27 let. — Pogreb se bo vršil v soboto, 5. dec. ob 9 dop. v Križih pri Tržiču. Vrlemu tovarišu ohranimo časten spomin! Ljubljana, dne 3. decembra 1925

Zahvalo izrekam vsem spremljevalcem naše Tilke na njeni zadnji poti, posebno žast. duhovščini, gg. pevcom, dr. Hubadu ter darovalcem cvetja. Bog Vam povrni. Škofja Loka, dne 3. decembra 1925.

MRZLIKAR MARIJA.

Težke sani

se po ugodni ceni prodajo. — Pojasnila daje Gradbeno podjetje G. TÖNNIES, Ljubljana, Dunajska cesta št. 25.

Macesnov les

okrogel, dolžina 4 m, od 15 do 50 cm premera, okrog 170 kubičnih metrov, je na prodaj ozir se da na žagi izrezati po kupcu naročene dimenzije. Dalje tudi okrog 50 kubičnih metrov prvovrst. smrekovega že rezanega lesa, več vrst dimenzij. — Kupec naj se oglaš pri Alojzu TRATNIK, lesni trgovec Potok-Morizje, žel. postaja Rečica na Paki. 7987

Prodajam JASLICE

(160 X 30), umetno, pristno, domače, ročno delo (rezbarija), samo za Din 1500.—. Pripravne so jaslce tudi za cerkev. — Naslov v upravi lista pod »Božič št. 8101«.

Kupi se:

dobro ohranjen PISALNI STROJ solidne znamke. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 500.

KLAVIR

lep in dobro ohranjen, ceno napredaj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8112.

Dve baraki

kupim ali les in okna od barak, primerno za delavnico. — Ponudbe pod št. »Barak« št. 8114 na upravo.

Jako lepa SALONSKA OPRAVA iz rudečega svilenega brokata, miza in 6 foteljev, kaor nova, se poceni prodaja. Slika in naslov v upravi št. »Slovenca« pod: 8091.

V najem se odda usnjarsko podjetje z vsemi potrebnimi lokali in objekti. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7759.

DRVA - CEBIN Wolfova ulica 1/II. — Telefon 56.

Vsakovrstno

zlatu kupuje po najvišjih cenah

Černe, ju elir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Preko zime Vam shrani **kolesa** na željo popravi ali prenovi **GOREC - Ljubljana** Gospodarska cesta št. 14.

Hitite!

Hitite!

Hitite!

veliki prodaji ostankov

Po čudovito nizki ceni prodajamo ostanke blaga za obleke, moško sukno, sukno za plašče, barhent, cefire, delene, frenche, šifone i. t. d.

Praktična božična darila!

Dolček in Marini — Maribor

Naša nadvse ljubljena, dobra mamica, stara mama, svakinja, tašča in teta, gospa

Alojzija Čeferin

je danes, vdana v voljo božjo, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v soboto, 5. t. m. iz hiše žalosti, Wolfova ulica št. 1, na pokopališče pri Sv. Križu. Svete maše zadušnice se bodo darovale v frančiškanski župni cerkvi. Vsi, ki ste poznali njeno blago srce, ohranite ji prijazen spomin. Ljubljana, dne 3. decembra 1925.

Rodbine: Čeferin, Badiura, Kenda, Tauzes, Fakin.

Velika prodaja radi pomanjkanja prostora!

Radi pomanjkanja prostora prodajamo iz našega oddelka na debelo po tovarniških cenah:

Sukno za obleke, sukno za ženske plašče, moško sukno, kazane, šifone, posteljne preproge, cefire, frenche, delene, etamine itd.

Dolček in Marini Maribor Gosposka ul. 27

Bilance zmožen

KNJIGOVODJA

z neobhodno potrebnim znanjem srbo-hrvatskega in nemškega, event. tudi francoskega jezika, se išče za večje izvozno podjetje v Beogradu. Prij. ponudbe z dokumenti (prepisi) naj se pošljejo na: pošt. predal št. 374 — BEOGRAD.

Za Miklavža kupite

snežne čevlje

pri trvdki

M. TREBAR — Ljubljana Sv. Petra cesta št. 6.

LEPE OREHE

dobite na debelo pri **KREGAR & Ko.** v Ljubljani, Sv. Petra cesta 24.

Elektrotehnična tvrdka

IVAN BOGATAJ

Ljubljana, Kongresni trg št. 19

nudi

krasna Miklavževa in božična **darila**

električnih predmetov

z 10 % popustom na stalne cene do 25. decembra t. l.

Pozor krojači in šivilje!

Od ministrstva za trgovino in obrt koncesijonirana

»Krojna šola« — Ljubljana, Stari trg št. 19 — I. nadstr.

priredi od 24.—1. januarja veliko javno razstavo krojev in izdelkov svojih dosedanjih učencev.

Na razstavi bodo izložili svoje izdelke posetniki krojne šole iz cele države, Srbije, Hrvatske, Bosne, Banata in celo iz Tirane v Albaniji.

Ob priliki izlozbe se bodo dodeljevale dosedanjim posetnikom učne diplome in razstavne priznanice.

Da se omogoči tudi novim interesentom seznaniti se z našim krojem in udeležiti se naše skupne razstave, otvorimo z dnem 10. decembra t. l. specialni kurs za krojače, šivilje in nešivilje. Posetniki tega tečaja dobijo specialni pouk in bodo ob tej priliki izdelali tudi risbo za razstavo.

Naša šola je izdala posebno knjigo o prihranjevanju blaga pri moških oblekah. Pri vsaki obleki se lahko prištedi 40 cm blaga. Cena knjige je 50 Din. Učenci šole dobe to knjigo popolnoma brezplačno, obenem z poukom.

Tudi za ta specialni tečaj se lahko dobi pismeni pouk. Vpisovanje v ta tečaj od 3. t. m. naprej na vodstvo šole na Starem trgu št. 19. — Prijavi se lahko ustmeno ali pismeno. Vodstvo.